

**UCHWAŁA NR XXXVII/288/18
RADY POWIATU PSZCZYŃSKIEGO**

z dnia 24 stycznia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020,
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024"**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz.1868), w związku z art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz.519 z późn.zm.)

**Rada Powiatu
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się "Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024", w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Pszczyńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Barbara Bandola

Józef Koczar
RADCA PRAWNY
Kl. 2239

Uchwalony

UZASADNIENIE

Dokument "Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024" został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na powiaty zapisami art.17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2017 poz. 519 z późn. zm.).

Polityka ochrony środowiska, to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383). Dokument ten swoją strukturą i opisem realizacji celów nawiązuje bezpośrednio do „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” oraz strategii i polityk przyjętych zarówno na szczeblu powiatowym, wojewódzkim jak i krajowym. Jednocześnie jako punkt odniesienia dla obecnego programu przyjęto "Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2018". Ponadto przy pracy nad programem uwzględnione zostały wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, opublikowane przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku.

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- 1.Określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego na terenie Powiatu Pszczyńskiego, zawierającej charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną ich stanu;
- 2.Określeniu konstruktywnych działań zmierzających do poprawy w zakresie ochrony środowiska poprzez przedstawienie celów strategicznych, celów długo- i krótkoterminowych oraz kierunków działań wraz z opracowaniem programów operacyjnych dla poszczególnych segmentów środowiska;
- 3.Przedstawieniu uwarunkowań realizacyjnych Programu w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, systemu zarządzania środowiskiem i Programem;
- 4.Określeniu zasad monitorowania efektów wdrażania Programu.

Projekt Programu został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Zakres i treść prognozy zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz z uzgodnieniami zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, określonymi pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20.07.2016r., znak: WOOŚ.411.142.2016.BM oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z dnia 19.07.2016 r., znak: NS-NZ.042.137.2016.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Zarząd przekazywał informację o kolejnych etapach pracy nad aktualizacją programu ochrony środowiska. Projekt został także poddany konsultacjom społecznym – informacja o możliwości składania uwag i wniosków do programu zostały zamieszczone w prasie lokalnej, BIP-ie oraz na stronie internetowej powiatu.

Przedmiotowe opracowania otrzymały wszystkie wymagane prawem opinie:

- opinia Zarządu Województwa Śląskiego wyrażona uchwałą Nr 2429/227/V/2017 z dnia 21 listopada 2017 roku,
- opinia Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zawarta w piśmie z dnia 30.01.2017r. znak NS-NZ.042.4.2017,
- opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach zawarta w piśmie z dnia 30 stycznia 2017 roku znak WOOŚ.410.27.2017.BM.

Do projektów dokumentów nie wniesiono żadnych uwag i wniosków.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Powiatu Pszczyńskiego

Barbara Bandola

**Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/288/18
Rady Powiatu Pszczyńskiego
z dnia 24 stycznia 2018 r.**

ZARZĄD POWIATU PSZCZYŃSKIEGO

**Program Ochrony Środowiska dla Powiatu
Pszczyńskiego**

**do roku 2020,
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024**

AUTORZY
Emilia Miniak
Bogumiła Ziółkowska

październik, 2017

INTERIOR Biuro urbanistyczno – projektowe, ul. Narutowicza 86 lok. 14, 90- 139 Łódź, tel. 535 621001

1

1. WPROWADZENIE	
1.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	5
1.3. HORYZONT CZASOWY.....	5
1.4. METODYKA OPRACOWANIA	5
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA DLA OPRACOWANIA PROGRAMU WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU.....	6
DOKUMENTY POWIATOWE	6
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	8
DOKUMENTY KRAJOWE.....	17
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU PSZCZYŃSKIEGO	29
3.1. DANE OGÓLNE	29
3.2. HISTORIA POWIATU PSZCZYŃSKIEGO	32
3.3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	35
3.4. SYTUACJA GOSPODARCZA	36
3.5. WARUNKI MIESZKANIOWE I JAKOŚĆ ŻYCIA.....	37
4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	38
4.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	38
4.2. WARUNKI KLIMATYCZNE	39
4.3. LASY	39
4.4. ZASOBY NATURALNE, SUROWCE MINERALNE.....	41
4.5. GLEBY	43
4.6. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	44
4.6.1. Wody powierzchniowe	44
4.6.2. Wody podziemne	44
5. PRZYRODNICZE OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE.....	57
5.1. PRZYRODNICZE OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE.....	57
5.2. POMNIKI PRZYRODY.....	66
6. STAN ŚRODOWISKA POWIATU PSZCZYŃSKIEGO. CELE I KIERUNKI INTERWENCJI	69
6.1. OCHRONA WÓD	69
6.1.1 Ochrona wód powierzchniowych.....	69
6.1.2. Ochrona wód podziemnych	73
6.2. STAN GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ W POWIECIE PSZCZYŃSKIM	74
6.3. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	77
6.4. PRZEOBRAŻENIA GLEB I PRZEKSZTAŁCENIA POWIERZCHNI ZIEMI	81
6.5. POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE	83
6.6. ZAGROŻENIA GÓRNICZE I SZKODY GÓRNICZE	85
6.7. OCHRONA PRZED HAŁASEM I ODDZIAŁYWANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	86
6.7.1. Hałas.....	86
6.7.2. Pole elektromagnetyczne	88
6.8. GOSPODARKA ODPADAMI	90
6.8.1. Odpady komunalne.....	90
6.8.2. Odpady z sektora gospodarczego	98
7. CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY DROGOWO - TECHNICZNEJ NA OBSZARZE POWIATU.....	101
7.1. KOMUNIKACJA.....	101

1. WPROWADZENIE

1.1. Cel i zakres opracowania

Obowiązek opracowania Programu ochrony środowiska dla powiatu, wynika z art. 17 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017r., poz.519). Program ten, na podstawie aktualnego stanu środowiska powinien określać w szczególności: cele i priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do realizacji celów.

Organ wykonawczy, ma obowiązek zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu sporządzenia POŚ, na zasadach i w trybie określonym w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Realizacja Programu powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla stałego i ciągłego wdrożenia wymagań aktualnie obowiązującego prawa.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, przeanalizowano poniższe zagadnienia.

Są to głównie:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska,
- narzędzia i instrumenty realizacji programu,
- harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu,
- kontrola realizacji programu.

Niniejszy Program Ochrony Środowiska został opracowany ze względu na zachodzące w środowisku zmiany z uwzględnieniem istniejącego stanu faktycznego.

Struktura niniejszego dokumentu obejmuje:

- Omówienie kierunków ochrony środowiska w Powiecie i instytucjach w odniesieniu do racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych; w tym racjonalnego użytkowania lasów i zasobów przyrodniczych, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, ochrony gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych z podaniem ich stanu aktualnego,
- Ocenę stanu wyjściowego i stanu docelowego umożliwiając tym samym identyfikację potrzeb w tym zakresie. Stan docelowy zostanie osiągnięty po zrealizowaniu zaproponowanych zadań stanowiących zarówno zadania Powiatu, a także instytucji i podmiotów działających na analizowanym terenie,
- Dowodów osiągnięcia stanu docelowego dostarczać będzie ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo w formie Raportu z Realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Całość działań proekologicznych zamykają wnioski, w których wyspecyfikowane zostały najważniejsze informacje i uwagi odnośnie zadań i potrzeb Powiatu.

Dla każdego kierunku działań utworzony został harmonogram realizacji zadań. Zawiera on wykaz zadań własnych, czyli finansowanych w większości ze środków własnych i zadań koordynowanych, czyli takich, które realizowane są na terenie Powiatu, ale nie koniecznie z własnych środków finansowych. Zadania te będą realizowane często bez zaangażowania środków finansowych gminy i powiatu przez przedsiębiorstwa lub mieszkańców.

Harmonogram określa terminy i jednostki odpowiedzialne za realizację zadań, planowane efekty ekologiczne oraz planowane szacunkowe koszty przedsięwzięć. Harmonogramy są zebrane w jedną całość, jako zbiorcze zestawienie w końcowej części opracowania. Pomagają one w realizacji całości zamierzeń inwestycyjnych Powiatu Pszczyńskiego.

przyjętych na szczeblu lokalnym oraz odpowiednio prowadzonej edukacji ekologicznej i wzroście świadomości ekologicznej lokalnej społeczności.

Jako punkt odniesienia dla niniejszego Programu ochrony środowiska, przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na miesiąc wrzesień 2016 roku z uwzględnieniem dostępnych danych za lata wcześniejsze.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do 2024 jest dokumentem następującym po poprzednim dokumencie t.j. Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2018, opracowaną przez Firmę EKOTEREN Pracownia Ochrony Środowiska z 2012 roku.

Źródłami informacji dla Programu... były materiały uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Pszczynie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, a także prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Koncepcja Programu oparta jest o zapisy następujących aktów prawnych oraz dokumentów:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017r., poz.519). Definiuje ona ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024. W dokumencie tym określono długoterminową politykę ochrony środowiska dla województwa śląskiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.
- Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Warszawa, 2 września 2015).

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA DLA OPRACOWANIA PROGRAMU WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 sporządzony został zgodnie z dokumentami wyższego szczebla.

Dokumenty powiatowe

Definiując wizję i misję rozwoju powiatu pszczyńskiego, wzięto pod uwagę intencje jego władz przyświecające chęci przygotowania, a następnie wdrożenia **Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023**, których działania skoncentrowane są na budowaniu powiatu jako silnego i jednorodnego organizmu samorządowego odznaczającego się przede wszystkim walorami takimi, jak:

- wysokie kompetencje i mobilność mieszkańców;
- rosnąca spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna;
- konkurencyjność w stosunku do innych powiatów województwa śląskiego i sąsiadującego z nim województwa małopolskiego.

Wizja:

Powiat Pszczyński sprawnie zarządzaną przestrzenią aktywności społeczno-gospodarczej, funkcjonującą w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju oraz partnerstwa zapewniający wszystkim zainteresowanym dogodne warunki do zamieszkania, nauki, zatrudnienia i wypoczynku oraz inwestowania.

Dokumenty wojewódzkie

1) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2020+, przyjęta została Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r.

Dokument, będący aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku, stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku.

Obszar priorytetowy: (A) NOWOCZESNA GOSPODARKA

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność**

- Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa
- Cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy
- Cel operacyjny: A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych
- Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały

Obszar priorytetowy: (B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie**

- Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa
- Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców
- Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców

Obszar priorytetowy: (C) PRZESTRZEŃ

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni**

- Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska
- Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi
- Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładunku przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni

Obszar priorytetowy: (D) RELACJE Z OTOCZENIEM

- Cel strategiczny: **Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy**

- Cel operacyjny: D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu
- Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego
- Cel operacyjny: D.3. Region w sieci międzynarodowych i krajowych powiązań infrastrukturalnych

2) Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006 - 2020. Aktualizacja 2015.

Zaktualizowana Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej stanowi integralną część Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. i jest zgodna z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t.j.: Dz. U. z 2013 roku poz. 596), w szczególności z:

- Cel strategiczny 5: Integracja i rozwój regionalnego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego kadr pomocy i integracji społecznej o charakterze wielosektorowej struktury współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności rozwoju pracy socjalnej (w tym nowych zawodów i specjalności).
- Cel strategiczny 6: Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Cel strategiczny 7: Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

3) Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego – „Śląskie mocne informacją”

Województwo śląskie w 2020 roku będzie regionem:

- wizerunku województwa sieciowego, otwartego i aktywnie współuczestniczącego w rozwoju globalnego społeczeństwa informacyjnego,
- z powszechnym Multi kanałowym dostępem do technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT), którego mieszkańcy są w pełni świadomi możliwości, jakie stwarza rozwój ICT oraz posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do wykorzystania potencjału kreowanego w ramach społeczeństwa informacyjnego,
- zapewniającym użyteczne, przyjazne i powszechne e-usługi dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów,
- o znaczącym udziale sektora ICT w tworzeniu dochodu województwa,
- który dzięki zbudowaniu gospodarki wiedzy i społeczeństwa informacyjnego osiąga zrównoważony poziom rozwoju.

Cele rozwojowe społeczeństw:

Cel 1 - Podniesienie poziomu świadomości i kompetencji w zakresie możliwości wykorzystania potencjału technologii informacyjnych i komunikacyjnych

Kierunek działań:

- Rozpropagowanie idei SI wśród mieszkańców województwa,
- Tworzenie i rozwijanie narzędzi oraz wspieranie inicjatyw umożliwiających ustawiczny rozwój kompetencji niezbędnych do wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Cel 2. Poprawa technicznej i ekonomicznej dostępności infrastruktury informacyjnej i komunikacyjnej

Kierunek działań:

- Koordynacja działań związanych z rozbudową sieci teleinformatycznych w województwie,
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej z zapewnieniem jej bezpieczeństwa oraz mechanizmów kontroli jakości,
- Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie intensywności konkurencji w obszarze ICT w województwie śląskim.

Cel 3. Zwiększenie ilości i użyteczności usług i treści cyfrowych

Kierunek działań:

- Rozbudowa interoperacyjnych platform e-usług publicznych,
- Tworzenie, integracja i promocja elektronicznej informacji i wiedzy o województwie.

Cel 4. Wzrost udziału technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie rozwoju gospodarczego

Kierunek działań:

- Kreowanie warunków sprzyjających powstawaniu i rozwojowi firm z sektora ICT,
- Wspieranie nowatorskich rozwiązań z wykorzystaniem ICT w relacjach biznesowych.

Cel 5. Poprawa koordynacji i zarządzania e-rozwojem

Kierunek działań:

- C. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno – bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.
- D. Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających.
- E. Wzmacnianie współpracy międzyregionalnej w zakresie wspólnej polityki ochrony powietrza szczególnie z krajem morawsko – śląskim oraz województwem małopolskim poprzez coroczne spotkania.
- F. Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza.
- G. Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii.
- H. Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego.
- I. Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii.

2. zasoby wodne

- Cel długoterminowy do 2024 r:
  - System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.
- Cele krótkoterminowe do 2019 r:
  - Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły i Odry.
  - Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.
  - Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą.

3. gospodarka odpadami

- Cel długoterminowy do 2024 r:
  - Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.
- Cele krótkoterminowe do 2019 r:
  - Gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.
  - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania.
  - Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów sektora gospodarczego i sukcesywne zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem.

4. ochrona przyrody

- Cel długoterminowy do 2024 r:
  - Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

9. promieniowanie elektromagnetyczne

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
  - Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.
- Cel krótkoterminowy do 2019 r.:
  - Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych.

10. przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym

- Cel długoterminowy do 2024 r.:
  - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.
- Cele krótkoterminowe do 2019 r.:
  - Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii,
  - Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych.

W obecnie obowiązującym „Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, głównym celem Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

6) Program Ochrony Środowiska Przed Hałasem dla Województwa Śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie. Zatwierdzony Uchwałą Nr V/15/1/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2015 roku,

Podstawą dla wykonania niniejszego Programu oraz zasadniczym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem na analizowanych terenach były mapy akustyczne opracowane dla dróg i linii kolejowych najbardziej obciążonych ruchem pojazdów. Na ich bazie oraz w toku licznych dodatkowych analiz w pierwszej fazie opracowywania Programu zidentyfikowano tereny o największych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu.

Sąsiedztwo głównych tras komunikacyjnych województwa śląskiego stanowi środowisko szczególnie narażone na niekorzystne oddziaływania akustyczne. Hałas na tych obszarach w znacznej mierze generowany jest przez szeroko rozumiany transport.

W ramach Programu wyszczególniono tereny, na których stwierdzono, że w zasięgach oddziaływania hałasu o największym poziomie mieszka najwięcej osób. W tym celu posłużono się rozkładem wskaźnika charakteryzującego wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oraz mapy wskaźnika M, który odzwierciedla syntetycznie skalę przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w połączeniu z ilością mieszkańców narażonych na te przekroczenia. Ustalając listę priorytetów w zakresie działań mających na celu poprawę stanu klimatu akustycznego (na terenach objętych ochroną akustyczną), wzięto pod uwagę zarówno wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego, jak i liczbę zagrożonych mieszkańców. Przyjęto założenie, że Program powinien jasno określać priorytet podejmowania decyzji. Założono, że w pierwszej kolejności, zrealizowane powinny zostać przedsięwzięcia ochronne dla obszarów, dla których wskaźnik M przyjmuje najwyższe wartości. Natomiast rozwiązania problemów w rejonach mniej zagrożonych powinny być przesunięte w czasie i rozpatrywane na etapie kolejnego programu. Tak skonstruowany plan działań, obejmujący wszystkie obszary zagrożone hałasem, pozwoli na racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na przedsięwzięcia ochronne i sukcesywne ich przekazywanie w miarę możliwości ekonomicznych zarządców tras komunikacyjnych.

Sprawozdanie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z zadań zrealizowanych i zaplanowanych dla tych odcinków dróg krajowych, dla których w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2013 r. zaproponowano działania naprawcze.

Nazwa odcinka	Kilomertaż odcinka	Gmina	Podjęte działania
DK1 Tychy – Bielsko- Biała	582+650 582+900	Pszczyzna	W 2010 r. wykonane zostały pomiary hałasu wraz z analizą wpływu na środowisko ruchu samochodów poruszających się po drodze krajowej nr 1 w m. Pszczyzna – Piasek. W 2013 roku ukończona została dokumentacja techniczna zabezpieczeń przeciwhałasowych dla przedmiotowego odcinka w km 579+188,1 – 583+223,7. W chwili obecnej zadania inwestycyjne polegające na budowie ekranów akustycznych mogą być realizowane wyłącznie ze środków budżetowych, które wymagają przed wprowadzeniem do budżetu zatwierdzenia Programu Inwestycji. Zadanie ujęte w planach budowy ekranów akustycznych na lata 2016 – 2020
	582+900, 584+100	Pszczyzna	Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych na przedmiotowym odcinku DK-1 zakończona została w sierpniu 2010 r. w ramach zadania pod nazwą: „Budowa ekranów akustycznych przy drodze krajowej nr 1 w Pszczyźnie, rejon osiedla Podstarzyniec”
	588+400, 590+200	Goczałkowice Zdrój / Czechowice Dziedzice	W roku 2011 opracowano dokumentację projektową zabezpieczeń przeciwhałasowych na odcinku DK-1 w m. Goczałkowice-Zdrój. Aktualnie GDDKiA otrzymała środki finansowe na realizację ekranów akustycznych w m. Goczałkowice-Zdrój w roku 2015.

Metody i środki ochrony przed nadmiernym hałasem, można podzielić według poniższego zestawienia.

Ochrona przed hałasem drogowym w strefie emisji:

- a) pojazd i kierowca:
  - konstrukcja pojazdu, konstrukcja silnika, rodzaj stosowanych opon,
  - metody i środki związane ze stylem jazdy kierowców;
- b) projektowanie dróg, dobór poszczególnych elementów drogi:
  - lokalizacja drogi i jej otoczenie,
  - przekrój podłużny drogi,
  - przekrój poprzeczny drogi, — nawierzchnia drogi,
  - częściowe i pełne przykrycia drogi oraz tunele;
- c) organizacja ruchu:
  - regulacja natężenia ruchu pojazdów,
  - regulacja struktury pojazdów,
  - regulacja płynności i prędkości ruchu,
  - uspokojenie ruchu;

Na część z nich zarządca drogi może mieć wpływ na etapie:

- a) wykonywania i uzgadniania dokumentacji projektowej, oraz zarządzania drogą,
- b) natomiast część jest niezależna od działań zarządcy drogi.

Do sposobów i metod ochrony przed hałasem drogowym w strefie emisji należą:

- urządzenia i obiekty zlokalizowane na drodze fali dźwiękowej pomiędzy źródłem hałasu a odbiorcą:
  - ekrany akustyczne w postaci konstrukcji typu ściana,
  - wały (ekrany) ziemne,
  - kombinacja ekranu ziemnego z ekranem akustycznym

3) Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016 – 2020

Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2013 – 2015 opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zatwierdzony przez Ministra Środowiska w dniu 1 października 2015 roku.

Obejmuje on zadania wynikające z polityki środowiskowej państwa i zobowiązań międzynarodowych, przede wszystkim związanych z integracją Polski z Unią Europejską, tj. z podpisanymi i ratyfikowanymi przez Polskę konwencjami środowiskowymi.

Program jest odpowiedzią na stale poszerzające się obowiązki raportowania o presjach na środowisko i stanie jego poszczególnych komponentów. Informacje przekazywane są do instytucji i agend unijnych (Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska).

Program Państwowego Monitoringu Środowiska stanowi system składający się z trzech bloków:

- 1) Presje;
- 2) Stan;
- 3) Oceny i prognozy.

Na poziomie województwa, zadania Inspekcji Ochrony Środowiska związane z Państwowym Monitoringiem Środowiska wykonuje Wojewoda przy pomocy Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Jednocześnie Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje w imieniu Wojewody zadania i kompetencje Inspekcji Ochrony Środowiska określone w ustawie o Inspekcji i przepisach odrębnych (art. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 z późn. zm.).

W realizacji zadań PMS uczestniczą również inne jednostki i służby zobowiązane do tego na mocy prawa np. organy administracji rządowej i samorządowej, zarządzający drogami, lotniskami, koleją, prowadzący instalacje,

4) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

- 1) Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- 2) Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- 3) Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
- 4) Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
- 5) energii,
- 6) Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej
- 7) gospodarki,
- 8) Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,

2. Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- 1) Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
- 2) Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie miasta,
- 3) Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- 4) Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,

3. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski

1) Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

technologii węglowych (CTW),

d) Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,

1) Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia.

a) Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,

b) Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury

Podsumowanie:

Zgodnie z art. 8 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 519), polityki, strategii, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju”.

Polityka ochrony środowiska, to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.

Kierunki działań w zakresie wszystkich komponentów środowiska uwzględnionych w "Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024", spełniają cele i główne założenia, a także wynikające z nich priorytetowe działania, zapisane w dokumentach strategicznych kraju i województwa śląskiego.

Cele zawarte w "Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024", są spójne z celami przedstawionych powyżej dokumentów strategicznych pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

2.1. Identyfikacja i ocena priorytetów środowiskowych.

Działania przeznaczone do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego.

Efektywność realizacji poszczególnych zadań oraz osiągnięcia celów zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024”, będzie zależała od odpowiedniego zorganizowania i zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami oraz ukazanie odpowiedzialnych za ich realizację podmiotów.

Wyznacznikiem tych celów będą założenia określone w programie operacyjnym w przyjętym Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu			
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno – bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza			
Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	2020	Gminy województwa śląskiego	środki własne jednostek realizujących, WFOŚiGW/ NFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza.			
Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zadanie ciągłe	Starostwa i Gminy województwa śląskiego organizacje ekologiczne, Zarząd Województwa Śląskiego	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym POIiŚ), WFOŚiGW
Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, Straż miejska, Policja	środki własne jednostek realizujących
Cel strategiczny (długoterminowy): Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami			
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii			
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, zarządcy budynków, jednostki podległe samorządom, jednostki sektora finansów publicznych	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym RPO, POIiŚ), WFOŚiGW
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, właściciele, zarządzający nieruchomościami	środki własne jednostek realizujących, WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego			
Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	2018	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym RPO), WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii			
Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce.	Zadanie ciągłe	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy i Powiaty województwa śląskiego, organizacje ekologiczne,	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym RPO), WFOŚiGW

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

wodnokanalizacyjnej(w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)			realizujących
Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie ciągłe	KZGW, RZGW, Gminy województwa śląskiego i inne podmioty	budżety gmin i państwa, fundusze unijne (w tym RPO), środki własne jednostek realizujących
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą			
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Zadanie ciągłe	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego	Budżety gmin
Realizacja obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa śląskiego, w tym nietechnicznych form retencji wód	Zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, SZMIUW w Katowicach, inne podmioty	budżety gmin i budżet państwa, WFOŚiGW, fundusze unijne (w tym POIiŚ) środki własne podmiotów
Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych (wojewódzkich, powiatowych i gminnych)	Zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, SZMIUW w Katowicach, inne podmioty	budżety gmin, WFOŚiGW, środki własne podmiotów
Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	ciągłe	Gminy województwa śląskiego, SZMIUW w Katowicach, RZGW	budżety gmin i budżet państwa, fundusze unijne (w tym POIiŚ), WFOŚiGW
Budowa, przebudowa, modernizacja budowli wodnych służącym innym celom	ciągłe	Gminy województwa śląskiego, SZMIUW w Katowicach, RZGW	budżety gmin i budżet państwa, fundusze unijne (w tym POIiŚ), WFOŚiGW
Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane	ciągłe	Gminy województwa śląskiego, spółki wodne i ich związki	Budżety gmin, budżet państwa, środki spółek wodnych
Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych, w tym: - umożliwiających wykorzystanie wód opadowych, związanych z retencjonowaniem i	ciągłe	Gminy województwa śląskiego, inne podmioty	budżety gmin, WFOŚiGW (pod warunkiem wprowadzenia tych zadań do listy rodzajów

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów.		śląskiego	gospodarowanie odpadami komunalnymi pobierana od mieszkańców, budżety gmin, fundusze unijne (w tym RPO), NFOŚiGW, WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania.			
Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, w wysokości co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok	do 2019	Gminy województwa śląskiego, podmioty odpowiedzialne	opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobierana od mieszkańców, środki własne jednostek realizujących, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym „Programie usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032”.	do 2032	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego	fundusze unijne (RPO), środki własne jednostek realizujących, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Priorytet: OCHRONA PRZYRODY			
Cel strategiczny (długoterminowy): Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu			
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej.			
Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach natura 2000 (w tym akcja informacyjna na temat użytkowania pojazdów mechanicznych w obrębie siedlisk naturalnych) oraz walorów przyrodniczych parków krajobrazowych.	Zadanie ciągłe	Zarząd województwa Śląskiego, CDPGŚ, RDOŚ, Lasy Państwowe, ZPK, ZS ŚOB, Gminy województwa śląskiego, organizacje pozarządowe	środki własne jednostek realizujących fundusze unijne (w tym RPO), WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo			
Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego.	Zadanie ciągłe	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego, CDPGŚ, RDOŚ, ZPK, ZS ŚOB, Lasy Państwowe, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe i instytucje badawcze, wszystkie instytucje, których działalność wpływa na stan przyrody (np. RZGW, ŚZMiUW)	środki własne jednostek realizujących fundusze unijne (w tym RPO)

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Wspieranie inicjatyw społecznych poprzez przekazanie środków finansowych, rozpowszechnienie informacji czy też udzielenie wsparcia merytorycznego, w celu rekultywacji terenów zdegradowanych, głównie poeksploatacyjnych na cele rekreacyjno-sportowe w szczególności na obszarach o słabo rozwiniętej infrastrukturze rekreacyjnej	2019	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego	środki własne jednostek realizujących, WFOŚiGW, fundusze unijne (w tym RPO)
Priorytet: HAŁAS			
Cel strategiczny (długoterminowy): Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska			
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Zmniejszenie liczby mieszkańców województwa narażonych na ponadnormatywny hałas			
Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: - rozwój zintegrowanego transportu publicznego, - wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, - wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	zadanie ciągłe	Zarządzający drogami, Gminy województwa śląskiego, Zarząd Województwa Śląskiego	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym RPO, POIiŚ)
Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	zadanie ciągłe	WIOŚ, przedsiębiorstwa, starostowie	środki własne jednostek realizujących,
Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	zadanie ciągłe	Zarząd Województwa Śląskiego, Gminy województwa śląskiego	-
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas			
Aktualizacja map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach	zadanie ciągłe	Gminy województwa śląskiego, zarządzający drogami, liniami kolejowymi i lotniskami	środki własne jednostek realizujących, środki zewnętrzne
Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem	zadanie ciągłe	Zarząd Województwa Śląskiego, Powiaty województwa śląskiego	środki własne jednostek realizujących, środki zewnętrzne
Priorytet: PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE			
Cel strategiczny (długoterminowy): Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach			

kobiety - 56 043

W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Pszczyna
- gminy wiejskie: Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Suszec

Położenie Powiatu Pszczyńskiego na tle Województwa Śląskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>.

Powiat Pszczyński – widok z góry

Źródło: www.google.pl/maps.

5. GMINA PAWŁOWICE

Gmina Pawłowice zajmuje powierzchnię 75,77 km². Użytki rolne stanowią największą część gminy - około 71%, lasy i grunty leśne około 10 % powierzchni ogólnej. Tereny gminne obfitują w lasy i stawy hodowlane. .

W skład gminy wchodzi miejscowości:

- sołectwa: Pawłowice, Pielgrzymowice, Warszawice, Jarząbkowice, Krzyżowice, Golasowice, Pniówek.

6. GMINA SUSZEC

Gmina Suszec zajmuje powierzchnię 75,6 km². Jest to gmina o charakterze rolniczym (użytki rolne stanowią ponad 53% ogólnej powierzchni gminy) o znacznym (około 35%) stopniu lesistości.

Suszec jest gminą górniczo-rolniczą. Największym zakładem pracy w gminie jest kopalnia węgla kamiennego "Krupiński".

W skład gminy wchodzi:

- sołectwa: Suszec, Radostowice, Mizerów, Kryry, Kobelice, Rudziczka.

Źródło: <http://www.powiat.pszczyna.pl/>

3.2. Historia Powiatu Pszczyńskiego

Powiat pszczyński utworzono w 1742r. Ziemie powiatu należące niegdyś do Prus od wschodu graniczyły, wzdłuż Przemszy, z terytoriami Rzeczypospolitej. Przez lata obszar był intensywnie zamieszkiwany. W czasie II wojny światowej Niemcy nie zmieniali granic powiatu. Starostą w czasie okupacji był von Derschau.

Po powstaniach śląskich i plebiscycie wschodnia część Górnego Śląska (a więc i ziemia pszczyńska) włączona została w 1922r. do odrodzonej Rzeczypospolitej.

Na przełomie stycznia i lutego 1945r., gdy jeszcze połowa powiatu znajdowała się w rękach niemieckich, gen. Aleksander Zawadzki powierzył pełnienie obowiązków pszczyńskiego starosty Michałowi Pankowi, przedwojennemu działaczowi komunistycznemu z Zagłębia Dąbrowskiego. Początkowo urzędował on w Mikołowie. Do Pszczyny przybył 10 lutego, a więc po opuszczeniu tego miasta przez wojska niemieckie.

Granice powiatu przetrwały czasy I i II Wojny światowej, aż do 1954 roku. Wówczas od powiatu odłączono jego uprzemysłowaną, północną część tworząc z niej odrębny powiat tyski. Powiat pszczyński posiadał odtąd mniej więcej połowę powierzchni z 1953r.

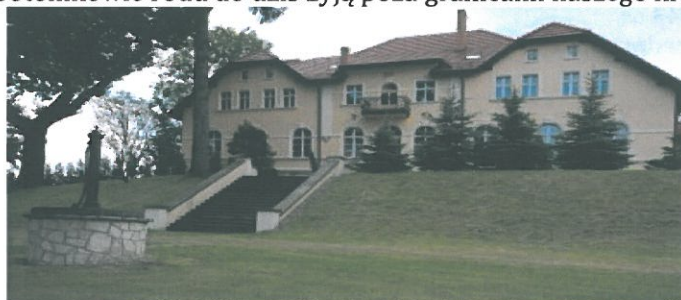
W roku 1975 powiaty zostały w Polsce zlikwidowane. Zostawiono gminy zbiorcze i województwa. Przy tym liczba tych ostatnich wzrosła do 49.

- **Pawilon sanatoryjny „Wrzos” w Goczałkowicach** – zabytkowy drewniany pawilon mający ponad 100 lat. Jego budowę ukończono w 1910 r. Budynek jest parterowy z niewielką nadbudówką, która aktualnie pełni rolę świetlicy.

www.polskieszlaki.pl

- **Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna w Goczałkowicach – Zdroju** Jej trasa biegnie na obszarach dawnej Puszczy pszczyńskiej, objętych specjalną ochroną programu Natura 2000. Ma około 3 km długości i składa się z czterech odcinków o odmiennych walorach przyrodniczych. Ścieżka rozpoczyna się przy stacji kolejowej Goczałkowice – Zdrój, biegnie aleją wzdłuż stawu „Maciek” (odcinek I), dalej aleją dębową wzdłuż lasu (odcinek II), drogą pomiędzy stawem „Zabrzeszczak” i borem mieszanym (odcinek III). Ostatni odcinek w rejonie starorzecza Wisły stanowi urokliwy zakątek Ziemi pszczyńskiej.
- **Rezydencja rodu baronów von Reitzensteinów w Pielgrzymowicach** zbudowana w 1903 r. z fragmentem parku (Reitzensteinowie byli panami Pawłowic od końca XIX wieku, posiadali również ziemie w Pielgrzymowicach, opuścili te tereny podczas II wojny światowej, potomkowie rodu do dziś żyją poza granicami naszego kraju).

Źródło: www.pawlowice.pl

- **Kościół św. Stanisława w Suszcu** wybudowany został w 1326 r. W 1693 r. ołtarz główny poświęcony był św. Stanisławowi. Na wieży wisiały dwa spżozowe dzwony: św. Stanisław i św. Jan Nepomucen. Wszystko doszczętnie spłonęło 22 maja 1770 r., a w miejscu spalonej świątyni ks. prob. Osiecki wybudował za własne pieniądze drewniany barak, który przez następne 30 lat służył jako budynek sakralny. Nowy kościół zakończono budować w 1804 r. W 1895 r. kościół ponownie spłonął. Odbudowano go do roku 1898, a konsekrowano w 1913 r. W czasie II wojny światowej zniszczeniu uległa wieża. Odbudowa nastąpiła w 1947 r.

Urodzenia i zgony w 2015 r.

- urodzenia żywe na 1000 ludności – 12
- zgony na 1000 ludności – 8,35

Przyrost naturalny w 2015 r.

- ogółem – 400

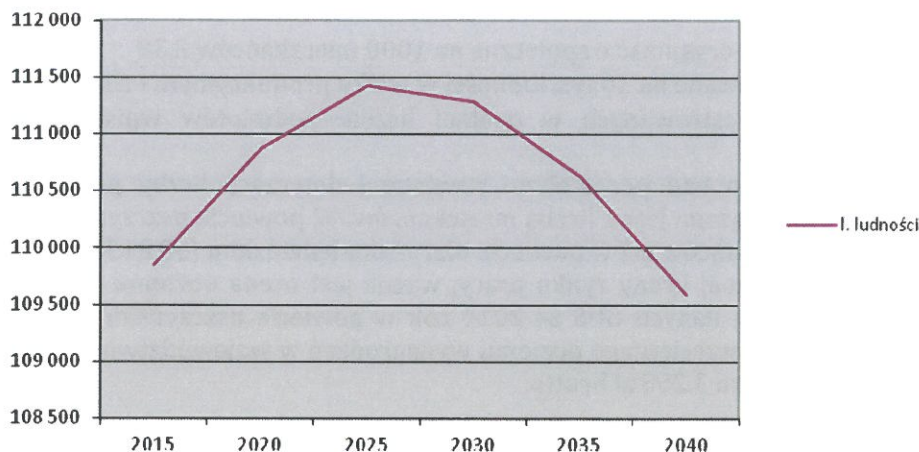
Małżeństwa zawarte w 2015 r.

- ogółem – 595,
- na 1000 ludności – 5,2

Migracje wewnętrzne i zagraniczne

- zameldowania w ruchu wewnętrznym (2015 r.)
  - ogółem – 1 161 osoby,
  - mężczyźni – 548 osoby,
  - kobiety – 613 osób,
- zameldowania z zagranicy (2014 r.)
  - ogółem 36,
  - mężczyźni – 22,
  - kobiety – 14
- wymeldowania w ruchu wewnętrznym (2015 r.)
  - ogółem – 1 207 osób,
  - mężczyźni – 577 osób,
  - kobiety – 630 osób,
- saldo migracji wewnętrznych (2015 r.)
  - ogółem – -46 osób,
  - mężczyźni – -29 osób,
  - kobiety – -17 osób,
- Saldo migracji (2014 r.)
  - ogółem – 5 osób,

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego, zakładany jest wzrost ilości mieszkańców do roku 2025. Dalej prognozuje się, że liczba ludności znacznie systematycznie spadać. Wariant ten należy traktować jako pesymistyczny.

3.4. Sytuacja gospodarcza

Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do REJESTRU REGON (stan na 2015 r.) Podmioty wg sektorów własnościowych.

- podmioty gospodarki narodowej ogółem – 11 205
- sektor publiczny - ogółem - 244
- sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego -197
- sektor prywatny - ogółem – 10 908
- sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 8 550

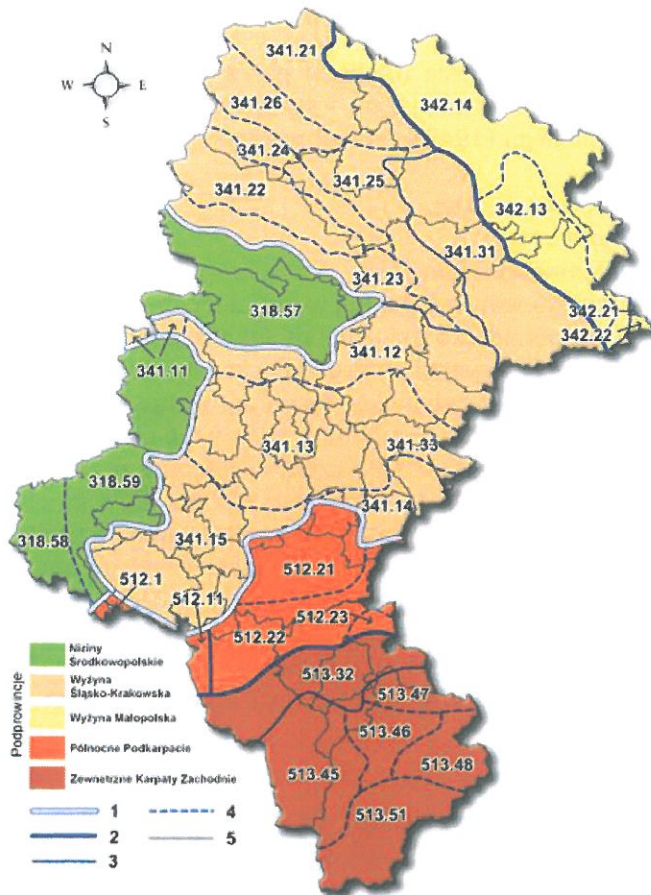
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki

- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkaniowa – 98,9 m²
- mieszkania na 1000 mieszkańców – 284,8

4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

4.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Podział fizycznogeograficzny województwa śląskiego wg J. Kondrackiego

1 - granice prowincji, 2 - granice podprovincji, 3 - granice makroregionów,
4 - granice mezoregionów i ich nazwy: np. 318.57 = Równina Opolska,
5 - granice powiatów.

Źródło: www.geosilesia.us.edu.pl.

Powiat Pszczyński usytuowany jest na terenie pagórkowatym, wykształconym z lodowcowych pokładów morenowych (dennej i częściowo czołowej), wzniesiony na wysokości 200-300 metrów n.p.m. oraz wyżynnym i nizinnym. Badany obszar w północno-zachodniej części położony jest w obrębie Płaskowyżu Rybnickiego, centrum i południowe partie Powiatu obejmują Równinę Pszczyńską, natomiast południowe obszary zlokalizowane są na terenie Doliny Górnej Wisły oraz Podgórze Wilamowickiego.

Jedną z podstawowych funkcji gospodarki wielofunkcyjnej jest szerokie udostępnienie lasów społeczeństwu, w celu nauki, odpoczynku i rekreacji.

Współpraca z młodzieżą z okolicznych szkół, organizowanie różnorodnych form kontaktu z przyrodą, zarówno przez prelekcje, pogadanki jak też pobyty w lesie, to zadanie na stałe wpisane do harmonogramu pracy miejscowych leśników.

Lasy Pszczyńskie mają długą historię i ugruntowaną tradycję myśliwską. Ich prestiż jako wspaniałego łowiska ugruntował były właściciel Książę Jan Henryk XI Hochberg von Pless.

Obok atrakcji przyrodniczych – pięknych drzewostanów, kwiecistych łąk, licznych stawów i bagien z bogatą florą i fauną oraz innych osobliwości natury (jak choćby jednego z kilku w kraju stad żubrów) w Lasach Pszczyńskich i ich otoczeniu znajdziemy wspaniałe zabytki architektury, kultu, sztuki oraz tradycji myśliwskiej. Lasy Pszczyńskie przygotowane są również na przyjęcie turystów; posiadają dobrze rozwiniętą bazę turystyczną i rekreacyjną.

Lasy pszczyńskie były pierwotnie puszczą dębowo-bukową, którą ostatecznie przetrzebił rozwój przemysłu w XIX wieku. Nadleśnictwo Pszczyzna i Kobiór o powierzchni ok. 25 tys. ha są częścią zwartego pasa lasów o szerokości 20 - 30km, a ciągnącego się od Kędzierzyna do Oświęcimia. Wciąż żyją tu dziko jelenie europejskie, jelenie, danielle, sarny, dziki, wilki, lisy, borsuki, zające, kuropatwy i dzikie kaczki. Lasy te jeszcze w latach 30, były dobrami księcia von Hochberg i sięgały na północ aż po Katowice. W 1865 roku książę Jan Henryk XI von Hochberg - pierwszy łowczy w cesarstwie - sprowadził do pszczyńskich lasów żubry, które miały uświetnić polowania organizowane dla koronowanych głów z całej Europy. Pszczyńskie żubry odegrały ważną rolę w odnowieniu stada w Puszczy Białowieskiej. Obecnie w Ośrodku Hodowli Żubrów w Jankowicach, na powierzchni 800 ha lasu, żyje w warunkach zbliżonych do naturalnych stado liczące ok. 50 sztuk.

Źródło: www.kobior.katowice.lasy.gov.pl

Z inicjatywy władz miasta oraz powstałej w 1998 roku Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej, w Parku Zwierzyniec wybudowano Pokazową Zagrodę Żubrów. Istniejąca od 1 czerwca 2008 roku Zagroda cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem turystów.

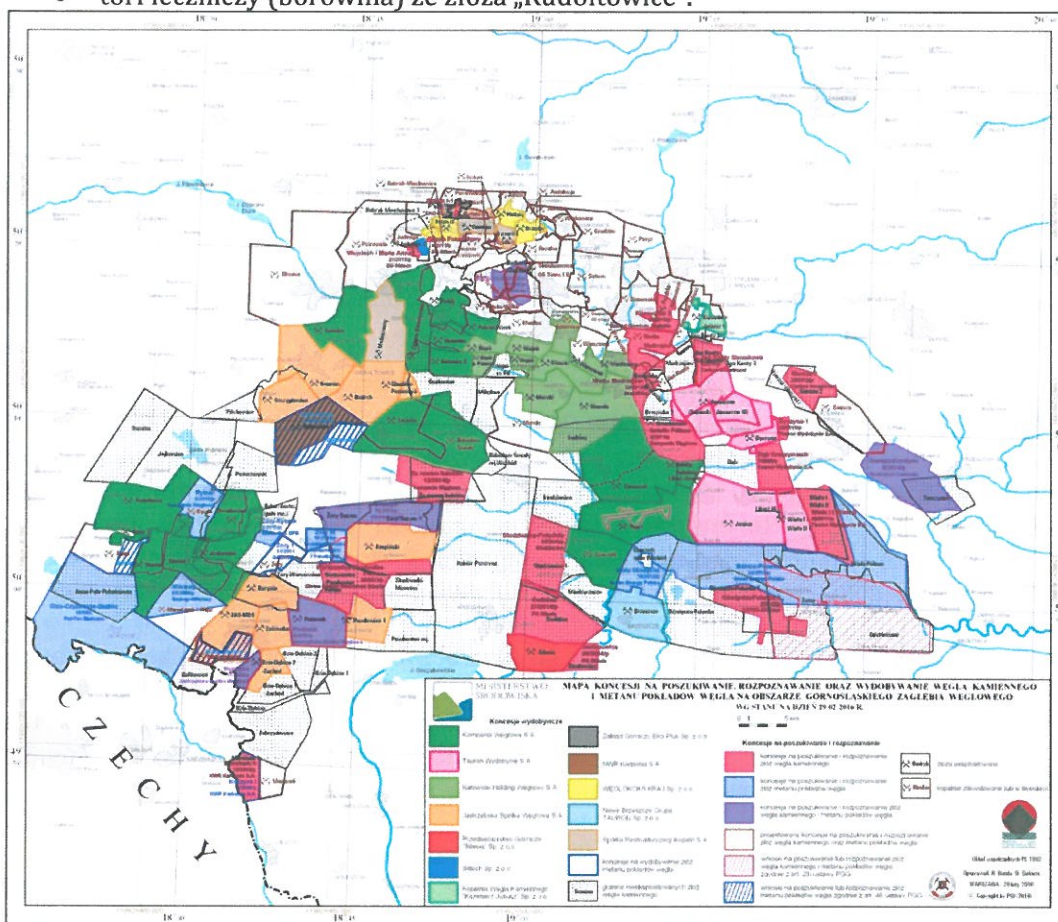
Kopalni Pniówek należy do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., a KWK Krupiński do SRK. Dodatkowo na terenie powiatu odbywa się wydobywanie surowców przez kopalnie z powiatów sąsiadujących. Są to np.:

1. KWK Piast – Ruch II (daw. KWK Czczott) – obejmuje tereny gm. Miedźna (wydobywanie węgla kamiennego)
2. KWK Brzeszcze – obejmuje tereny gm. Miedźna (wydobywanie węgla kamiennego)
3. PG Silesia – obejmuje tereny m. i gm. Pszczyzna, gm. Goczałkowice Zdrój, gm. Miedźna (wydobywanie węgla kamiennego)

Występowanie złóż węgla kamiennego zauważyć można szczególnie w skrajnie zachodnich i wschodnich partiach powiatu.

Na terenie uzdrowiska znajdują się udokumentowane następujące naturalne surowce lecznicze:

- mineralna woda swoista, 7,5% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista z odwiertów: „Goczałkowice Nowy-1” (GN-1) i „Goczałkowice-21” (G-21);
- mineralna woda swoista, 6,3% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista z odwiertu: „Goczałkowice Nowy-2” (GN-2);
- torf leczniczy (borowina) ze złoża „Rudołtowie”.

**Dane Ministerstwa Środowiska
Zakłady górnictwa**

4.6. Wody powierzchniowe i podziemne

4.6.1. Wody powierzchniowe

Przez teren Powiatu przepływa rzeka Pszczyńka, wraz z jej dopływami: rzeką Dokawą i Korzeńcem. Pszczyńka stanowi lewy dopływ Wisły, która przebiega przez południowe części Powiatu. Największym zbiornikiem występującym na tym obszarze jest Jezioro Goczałkowickie, o powierzchni 32 km². Zbiornik powstały na rzece Wiśle, pełni funkcję zaporową stanowiąc ochronę przeciwpowodziową, a także turystyczno-rekreacyjną. Dodatkowo stanowi źródło zaopatrzenia w wodę części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Długość zapory na Jeziorze wynosi 2980 m. Jedyny większy dopływ uchodzący w sposób naturalny do Jeziora Goczałkowickiego to potok Bajerka. Drugim, co do wielkości sztucznym zbiornikiem wodnym na terenie powiatu jest Jezioro Łąka utworzony na Pszczynce na północ od Zbiornika Goczałkowickiego. Jezioro pełni funkcję rekreacyjną, a także posiada rezerw powodziowy¹ w wysokości 3,14 mln m³

4.6.2. Wody podziemne

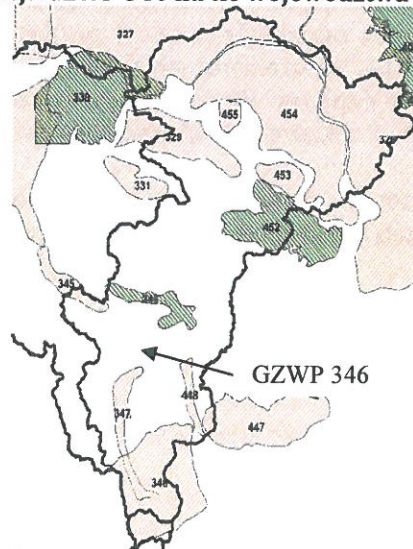
Powiat pszczyński należy do RZWP (Regionalnego Zarządu Wód Podziemnych) w Gliwicach na obszarze dorzecza Wisły. Powiat położony jest w obrębie GZWP (Głównego Zbiornika Wód Podziemnych) nr 346 Zbiornik Pszczyńsko-Żory, który zlokalizowany jest w samym jego centrum. GZWP jest utworem powstałym w czwartorzędzie w dolinach i pradolinach (Q_{DP}), o powierzchni 96,12 km².

Wraz z aktualnymi planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (2009-2015) obowiązywał podział na 161 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie kraju. Na potrzeby drugiego cyklu planistycznego (2015-2021) zweryfikowano przebieg JCWPd. Nowa wersja podziału dzieli wody podziemne na terenie kraju na 172 jednolite części. Podział ten zawarty jest w aktualizacji planów gospodarowania na obszarach dorzeczy będącej w fazie konsultacji.

Teren Powiatu Pszczyńskiego zlokalizowany jest w jednolitej części wód podziemnych oznaczonych kodem:

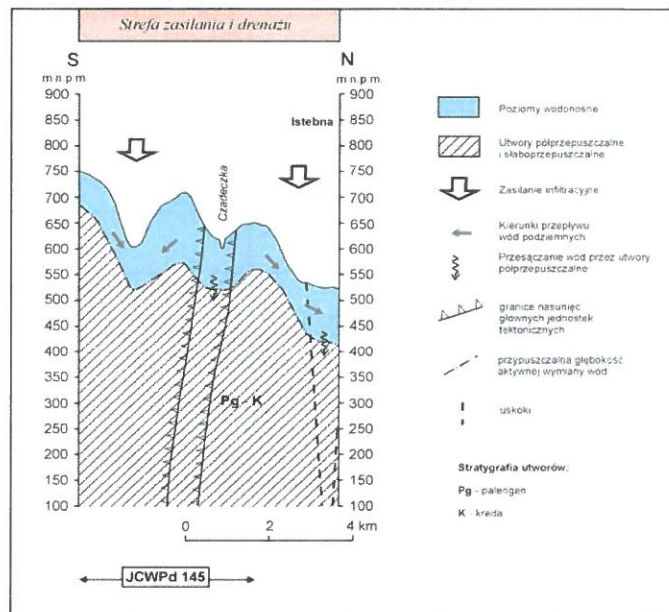
- JCWPd nr 145,
- JCWPd nr 155,
- JCWPd nr 156,
- JCWPd nr 157
- JCWPd nr 162.

Lokalizacja GZWP 346 na tle województwa śląskiego

Źródło: www.geojournals.pgi.gov.pl.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 145

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

Poniżej w tabelach zestawiono syntetyczne informacje dotyczące charakterystyki geologicznej i hydrogeologicznej, ocen stanu wykonanych w latach ubiegłych oraz ogólnej charakterystyki środowiskowej JCWPd

Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna JCWPd nr 145	
nr JCWPd	145
Powierzchnia km ²	24,6
Stratygrafia	Kreda
Litologia	Piaskowce
Typ warstwy wodonośnej	Porowata podziemna warstwa wodonośna krzemionkowa
Średni współczynnik filtracji m/s	1x10 ⁻⁶ – 1x10 ⁻⁷ m/s
Średnia miąższość utworów wodonośnych	< 10 m, 10-20 m
Liczba poziomów wodonośnych	1
Dorzecze	Dunaju
Region wodny	Czadeczki

Ocena stanu JCWPd	
Punkty monitoringu ilościowego	-
Punkty monitoringu jakościowego	-
Ocena stanu wód	Stan ilościowy (2005 r.) - Dobry
	Stan ilościowy (2015r.) - Dobry
	Stan jakościowy – Słaby
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Zagrożona
Przyczyna zagrożenia osiągnięcia celów	Stan jakościowy: brak podstaw do jednoznacznej oceny stanu chemicznego JCWPd
Istotne problemy	Niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan ilościowy)	Brak
Oddziaływanie JCWPd na wody powierzchniowe (stan jakościowy)	Brak

Z uwagi na dobrą izolację wody podziemne omawianego poziomu nie są bezpośrednio narażone na przekształcenia antropogeniczne, a ich stopień zagrożenia został oceniony jako niski. Charakteryzowany poziom wód podziemnych znajduje się obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 441.

Poziom podrzędny, na omawianym obszarze, stanowią utwory czwartorzędowe występujące w dolinach potoków.

Obszar II. W obszarze tym główny użytkowy poziom wodonośny stanowią utwory fliszu podhalańskiego – warstwy chochołowskie reprezentowane przez paleogeńskie piaskowce gruboławicowe i płytowe oraz kompleks łupkowo-mułowcowy z przewarstwieniami piaskowców oraz warstwy ostryskie (paleogeński kompleks łupków ilastych z cienkimi przewarstwieniami piaskowców oraz zlepieńce i piaskowce różnoziarniste). Strefa aktywnej wymiany wód w tych utworach sięga maksymalnie 100 m, przy czym wraz z głębokością obserwuje się pogorszenie parametrów hydrogeologicznych. Najkorzystniejsze warunki panują w strefie przypowierzchniowej – do głębokości 20 m. Wody tego poziomu są w kontakcie z wodami dolin rzecznych, drenujących utwory paleogeńskie i czwartorzędowe. Użytkowy poziom wodonośny, z uwagi na brak naturalnej izolacji, charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia wód.

Obszar III obejmuje doliny rzeczne Czarnego Dunajca, Białego Dunajca i Białki. Warstwę wodonośną stanowią plejstoceny osady rzeczne i wodnolodowcowe wykształcone w postaci żwirów z otoczkami i piasków, miejscami zaglinionych oraz holoceny osady tarasów akumulacyjnych i akumulacyjno-erozyjnych reprezentowanych przez żwiry i piaski.

W dolinach rzecznych miąższość warstwy wodonośnej na ogół nie przekracza 5 m, osiągając najczęściej 3 m. Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny, współkształtny z morfologią terenu i występuje na rzędnych od 530 m n. p. m. w północnej części doliny Białki (w okolicy zbiornika Czorszyńskiego) do około 900 m n. p. m. w południowej części doliny Czarnego Dunajca. Płytke położenie zwierciadła wody o swobodnym charakterze jest przyczyną znacznej podatności na zanieczyszczenia, zwłaszcza w dolinach rzecznych, gdzie stopień zagrożenia wód oceniony został jako bardzo wysoki. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych w strefach wododziałowych zlewni, natomiast główną strefę drenażu stanowią rzeki.

Obszar IV obejmuje czwartorzędowy poziom wodonośny w obrębie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej. Użytkową warstwę wodonośną stanowią tu głównie plejstoceny osady rzeczne i wodnolodowcowe (żwiry z otoczkami i piaski, miejscami zaglinione), a we wschodniej części również holoceny osady tarasów akumulacyjnych i akumulacyjno-erozyjnych (żwiry i piaski). Miąższość utworów wodonośnych dochodzi do 119 m w centralnej części kotliny i maleje na południowych i północnych jej obrzeżach. Średnio miąższość wynosi 19 m. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się głównie na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych. Głównymi elementami drenującymi są doliny rzek. Stopień zagrożenia tych płytko występujących wód, z uwagi na brak izolacji oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń, oceniony został jako wysoki, a lokalnie nawet bardzo wysoki. Charakteryzowany poziom wód podziemnych znajduje się obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 440.

Obszar V obejmuje północną i południową część JCWPd 155 tj. obszar występowania warstw zakopiańskich fliszu podhalańskiego. Utwory fliszowe wykształcone są tu w postaci kompleksu łupkowo-piaskowcowego ze znaczną przewagą łupków. Taka budowa geologiczna sprawia, że parametry hydrogeologiczne warstw są niekorzystne i nie spełniają kryteriów użytkowego poziomu wodonośnego (wg MhP). Lokalnie, w południowej części jednostki, występuje paleogeńsko-triasowe piętro wodonośne prowadzące wody szczelinowo-krasowe. Warstwę wodonośną o miąższości od 80 do 120 m tworzą tu utwory węglanowe głównie wapienie organodetrytyczne, zlepieńce i dolomity.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Występowanie GZWP, Obszarów Chronionych i szczególnych		
GZWP	Kod i nazwa GZWP	440-Dolina kopalna Nowy Targ
	Powierzchnia (km ²)	280,0
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	151,8
	Typ zbiornika	Porowy
	Stratygrafia	Czwartorzęd
	Szacunkowe zasoby (tyś. m ³ /d)	86,0
	Stopień udokumentowania	Nieudokumentowany
GZWP	Kod i nazwa GZWP	441-Zbiornik Zakopane
	Powierzchnia (km ²)	145,0
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	28,8
	Typ zbiornika	Szczelinowo - krasowy
	Stratygrafia	Trzeciorzęd, trias
	Szacunkowe zasoby (tyś. m ³ /d)	9,6
	Stopień udokumentowania	Nieudokumentowany
OSO	Kod	PLB120007
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	32,32
	Kod	PLC120001
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	21,88
	Kod	PLB120008
SOO	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	23,31
	Kod	PLH120016
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	32,32
	Kod	PLH120024
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	7,02
	Kod	PLC120001
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	21,88
	Kod	PLH120026
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	0,26
	Kod	PLH120013
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	23,29
	Kod	PLH120037
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	5,33
	Kod	PLH120025
	Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	18,72
	Kod	PLH120019
Powierzchnia w obrębie JCWPd [km ²]	6,87	
Powierzchnia obszarów azotanowych (km ²)		-
Strefy i obszary ochronne		Tatrzański Park Krajobrazowy Pieniński Park Krajobrazowy Torfowisko Orawsko-Nowotarskie

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

JCWPd nr 156

Powierzchnia: 196,7 km²

Region: Górnej Wisły w pasie Centralnych Karpat Zachodnich

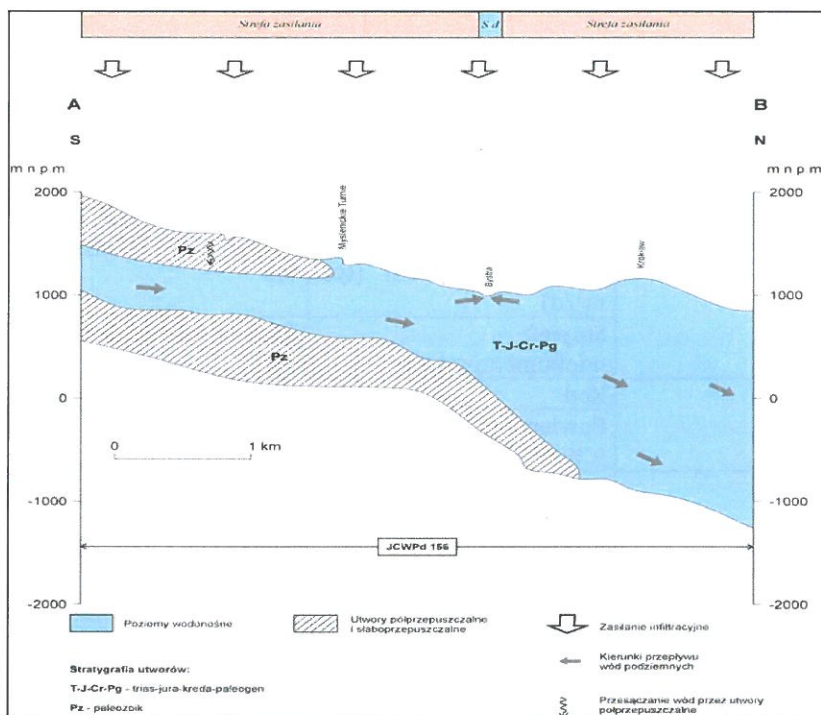
Województwo: śląskie

Powiaty: mikołowski, pszczyński, bieruńsko-lędziński, rybnicki, wodzisławski, miasta Żory, miasta Jastrzębie Zdrój

z głębszą cyrkulacją wód, zgodną z zapadaniem osadowych serii tatrzańskich, która zasila artezyjski basen wód termalnych znajdujący się pod fliszem Podhala.

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 145

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl>

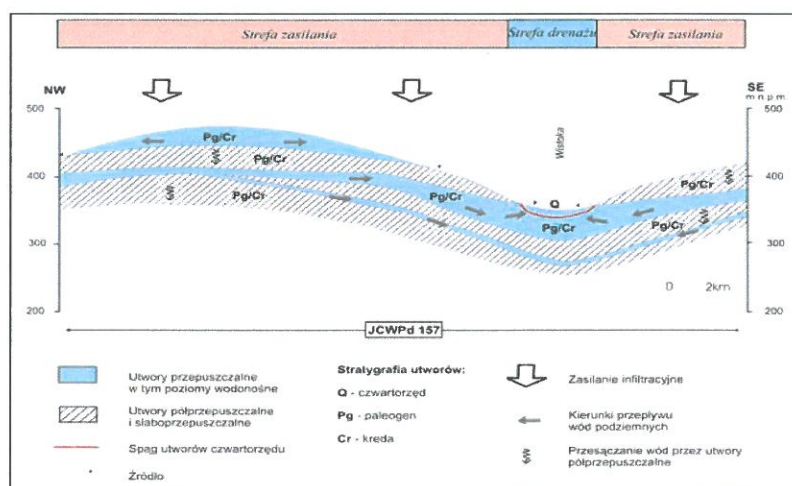
Poniżej w tabelach zestawiono syntetyczne informacje dotyczące odpowiednio charakterystyki geologicznej i hydrogeologicznej, ocen stanu wykonanych w latach ubiegłych oraz ogólnej charakterystyki środowiskowej JCWPd

Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna JCWPd nr 156	
nr JCWPd	156
Powierzchnia Km ²	196,7
Stratygrafia	Trzeciorzęd, trias środkowy, karbon
Litologia	Piaski, żwiry, wapienie, dolomity, margle
Typ warstwy wodonośnej	Specyficzne warunki
Średni współczynnik filtracji m/s	3x10 ⁻⁴ - 1x10 ⁻⁴ m/s 1x10 ⁻⁵ - 1x10 ⁻⁶ m/s
Średnia miąższość utworów wodonośnych	>40
Liczba poziomów wodonośnych	3
Dorzecze	Wisły
Region wodny	Górnej Wisły

Ocena stanu JCWPd	
Punkty monitoringu ilościowego	Zakopane
Punkty monitoringu jakościowego	Zakopane
Ocena stanu wód	Stan ilościowy (2005 r.) - Dobry
	Stan ilościowy (2015r.) - Dobry
	Stan jakościowy - Dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Niezagrożona
Przyczyna zagrożenia osiągnięcia celów	Brak
Istotne problemy	Niedostateczna sanitacja obszarów

W piętrze czwartorzędowym występuje jeden nieciągły poziom wodonośny związany z tworami akumulacji rzecznej. Budują go żwiry, otoczaki i piaski, często zaglinione. Miąższość warstwy wodonośnej na ogół nie przekracza 5 m, a w jej stropowej części zalegają lokalnie utwory nieprzepuszczalne wykształcone w postaci glin i mad. Wydajność z pojedynczego otworu wynosi od kilku do kilkunastu m³/h. Głębokość występowania zwierciadła wody nie przekracza zwykle 5 m p.p.t. Na ogół poziom ten występuje w łączności hydraulicznej z poziomami zalegającymi niżej w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńsko-kredowe zbudowane jest z utworów fliszowych, piaskowcowo – łupkowych. Znamienne jest, że stopień zawodnienia utworów warunkuje tu ilość i charakter szczelin ośrodka, a nie jego porowatość, która ma niewielkie znaczenie. Strefa zawodniona tworzy nieciągły poziom wodonośny o zróżnicowanych cechach, takich jak pojemność czy przepuszczalność. Na ogół strefy zawodnione nie tworzą układów izolowanych i dlatego wody podziemne mogą przemieszczać się z jednego ośrodka do drugiego. Często na granicach sąsiadujących ze sobą ośrodków o odmiennych cechach, występują przejawy wód podziemnych w postaci źródeł czy podmokłości. W piaskowcach fliszowych przepuszczalność jest największa na wierzchołkach, najmniejsza na stokach, a pośrednia w dnach dolin. Większe wydajności z warstw fliszowych można uzyskać w dnach dolin, gdzie występuje pełne nasycenie warstwy wodonośnej. Obszary wododziałowe, chociaż dobrze przepuszczalne, są mało perspektywiczne na skutek małej miąższości warstwy wodonośnej oraz intensywnego drenażu przez źródła na zboczach. Głębokość do zwierciadła wód podziemnych największa jest w partiach wododziałowych, gdzie dochodzi do 30 m, najmniejsza w dnach dolin - do kilku metrów poniżej powierzchni terenu. Zwierciadło wody reaguje dość mocno na roztopy wiosenne i obfite opady atmosferyczne. Amplitudy wahań stanów zwierciadła wody, dochodzą najczęściej do 5 m. Zwierciadło wody często jest pod napięciem dochodzącym do 20 - 30 m. Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Infiltracja zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Dlatego najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych oraz kotlin. Przepływ wód podziemnych skierowany jest głównie w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu

Schemat przepływu wód podziemnych w JCWPd nr 157

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

Poniżej w tabelach zestawiono syntetyczne informacje dotyczące odpowiednio charakterystyki geologicznej i hydrogeologicznej, ocen stanu wykonanych w latach ubiegłych oraz ogólnej charakterystyki środowiskowej JCWPd

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

S00	Kod	PLH120021
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	0,001
	Kod	PLH120033
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	12,86
	Kod	PLH180001
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	200,0
	Kod	PLH180015
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	27,36
	Kod	PLH180011
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	6,85
	Kod	PLH180018
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	22,79
	Kod	PLH180014
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	256,5
	Kod	PLH180016
	Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	51,67
Kod	PLH180009	
Powierzchnia w obrębie JCWPd(km ²)	0,37	
Powierzchnia obszarów azotanowych (km ²)		-
Strefy i obszary ochronne		Magurski Park Narodowy Ostoja Magurska

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>.

JCWPd nr 162

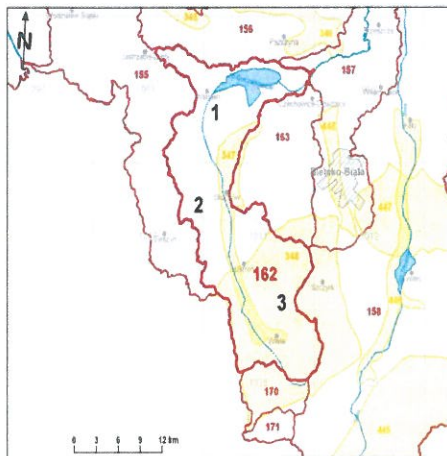
Powierzchnia: 546,0 km²

Region: Subregion Karpat Zewnętrznych

Województwo: śląskie

Powiaty: pszczyński, cieszyński, bielski, miasta Jastrzębie Zdrój

Lokalizacja JCWPd nr 162

Źródło: www.psh.gov.pl.

- Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki” (Dyrektywa siedliskowa, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2011 r.),
- Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły” (Dyrektywa ptasia, gmina Pszczyna oraz gmina Goczałkowice Zdrój, powołany w 2004 r.),
- Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” (Dyrektywa ptasia, gmina Miedźna, powołany w 2008 r.),
- Użytek ekologiczny „Zapadź” (Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków na torfowiskach przejściowych i niskich, gmina Miedźna, powołany w 2004 r.),
- 25 pomników przyrody (na terenie gmin: Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Pszczyna, Suszec).

Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Powiatu Pszczyńskiego

	Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud
	Obszar Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły”
	Obszar Natura 2000 „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”
	Rezerwat przyrody „Babczyna Dolina” Rezerwat przyrody „Żubrowisko”
	Użytek ekologiczny „Zapadź”

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich

Data utworzenia: 23 listopada 1993 r.

Park Krajobrazowy o powierzchni 49387,04 km² „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, utworzony rozporządzeniem nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (Dz.U. Woj. Katowickiego z 1993 r. Nr 15 poz. 130)

Gminy leżące na terenie otuliny Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”:

Gaszowice, Koronowac, Pilchowice, Racibórz, Rybnik, Rydułtowy, **Suszec**, Sośnicowice, Żory, Jejkowice, Lyski, Rydułtowy.

**Załącznik Nr 5 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2014 r.**

L.p.	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych
1.	A023 ślepowron Nycticorax nycticorax A051 krakwa Anas strepera A059 głowienka Aythya ferina A061 czernica Aythya fuligula A179 śmieszka Larus ridibundus A008 zausznik Podiceps nigricollis A021 bąk Botaurus stellaris A022 bączek Ixobrychus minutes	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość oraz parametru szanse zachowania gatunku. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: jakość. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
2.	A004 perkozek Tachybaptus ruficollis A005 perkoz dwuczuby Podiceps cristatus A123 kokoszka Gallinula chloropus	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźników parametru stan siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
3.	A162 krwawodziób Tringa totanus A193 rybitwa rzeczna Sterna hirundo A196 rybitwa białowąsa Chlidonias hybrida	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźników parametrów stanu siedliska oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
4.	A176 mewa czarnogłowa Larus melanocephalus A229 zimorodek Alcedo atthis	Utrzymanie na poziomie właściwym (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość. Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: jakość oraz parametru szanse zachowania gatunku. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.
5.	A197 rybitwa czarna Chlidonias niger	Poprawa do poziomu właściwego (FV) wskaźnika parametru stanu siedliska: wielkość i jakość. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania czynników wpływających na populację gatunków.

Źródło: www.dzienniki.slask.eu.

Wyjaśnienia **FV** (stan właściwy), **U1** (niezadowolający), **U2** (zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 /Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Obszar Natura 2000 „Dolina górnej Wisły”

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB 240001 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie dziko żyjących ptaków. Ostoja ta została ustanowiona na mocy Rozporządzenia Ministra

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

	A022	utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni.
5.	Cyranka (zwyczajna) A055	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk.
6.	Czapla purpurowa A029	Poprawa stanu gatunku, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp.
7.	Czernica A061	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
8.	Głowienka (zwyczajna) A059	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
9.	Kokoszka (zwyczajna) A123	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie co najmniej 1 wyspy na stawach.
10.	Krakwa A051	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie 1 wyspy na stawach.
11.	Krwawodziób A162	Poprawa stanu gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyceń w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki.
12.	Mewa czarnogłowa A176	Poprawa stanu gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - zwiększenie powierzchni siedliska poprzez tworzenie, co najmniej 1 wyspy na stawach i 1 wyspy na Zbiorniku Goczałkowickim na wypłyceń w rejonie ujścia Wisły do Zbiornika Goczałkowickiego oraz w Zatoce Bajerki, - stworzenie warunków do bezpiecznego wyprowadzenia lęgów.
13.	Muchołówka białoszyja A321	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, na poziomie oceny FV poprzez utrzymanie istniejących siedlisk w drzewostanach liściastych, związane z pozostawianiem kęp (biogrup) drzew do naturalnego rozkładu.
14.	Perkoz dwuczuby A005	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, w miejscach wypłyceń przybrzeżnych i w otoczeniu zbudowanych wysp.
15.	Płaskonos (zwyczajny) A056	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie podmokłych kośnych łąk
16.	Rybitwa białowąsa A196	Utrzymanie gatunku w stanie nie pogorszonym, co najmniej na poziomie oceny U1 poprzez: - utrzymanie siedlisk gatunku dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej, - utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie przy +/- 3% tolerancji zasięgu tej powierzchni, - poprawa wskaźników siedliskowych poprzez stworzenie możliwości rozwoju szuwarów na Zbiorniku

liczna. Poza kumakiem nizinym spotykane są także inne gatunki płazów rzadkich i zagrożonych w skali kraju np. traszkę grzebieniastą.

Wielkość populacji wydry na tym obszarze można szacować na co najmniej 3-4 rodziny. Cały zbiornik, Wisła oraz Bajerka stwarzają doskonałe siedlisko dla opisywanego gatunku. Dodatkowo sprzyja mu obecność w okolicy licznych stawów hodowlanych z siecią rowów i cieków umożliwiającą penetrację.

Do cennych walorów przyrodniczych tego terenu zaliczyć należy rzadko występujące w Polsce fitocenozy z masowym udziałem salwinii pływającej i żabiścieku pływającego oraz bardzo liczne występowanie ptaków wodno- błotnych. Zbiorowiska typowo wodne zajmują łącznie niewielką powierzchnię roślinności wodno-szuwarowej zbiornika, wynoszącą poniżej 10%. Stan ich wykształcenia i zachowania siedlisk jest dobry. Fitocenozy te nie są zbyt bogate florystycznie, co jest jednak cechą typową dla tego rodzaju zbiorowisk. Płaty roślin wodnych wyraźnie wyodrębniają się spośród innych zbiorowisk, są dobrze izolowane przez bujną i rozległą roślinność łąkową, ziołoroślową i szuwarową, a w niektórych miejscach także przez fragmenty słabo wykształconych łęgów i zarośli wierzbowych.

Zagrożenia:

Podstawowym zagrożeniem dla wymienionych wyżej gatunków jest postępująca presja turystyczno-rekreacyjna na Zbiornik Goczałkowicki. Coraz częściej obserwować można na północno-zachodnich przybrzeżnych odcinkach zbiornika kąpiących się ludzi oraz powstające, na gruntach prywatnych, zabudowy lotniskowe. Presja ta z czasem musi doprowadzić do pogorszenia warunków sanitarnych wody zwłaszcza, iż w wielu budynkach mieszkalnych na tym terenie brak jeszcze sprawnie działających systemów kanalizacyjnych. Jeżeli nałożyć na to coraz częstsza penetrację "dzikich" fragmentów zbiornika, w części zachodniej przez wdzierających się na głębsze partie wody wędkarzy lub kłusowników, których coraz częściej obserwuje się w nieprzystępnych partiach zbiornika, to można stwierdzić, iż w niedługim czasie znaczna część gatunków po raz kolejny zostanie pozbawiona swoich siedlisk.

Ryzyko zmniejszania się powierzchni zbiorowisk wodnych może następować w wyniku naturalnych procesów sukcesji w kierunku roślinności szuwarowej, a w dłuższym czasie - w kierunku lasów łęgowych. Negatywny wpływ ma także wprowadzenie i wnikanie gatunków obcych dla naszej fauny i flory - w przypadku roślin np. niecierpka gruczołowatego i kolczurki, w przypadku ryb - np. amura.

Zbiornik Goczałkowicki otoczony jest lasami oraz polami uprawnymi. Potencjalnie może więc wystąpić zagrożenie zmiany stosunków wodnych wynikające z melioracji rolnych lub leśnych. Do zagrożeń zewnętrznych zaliczyć należy wszelkie zmiany w górnych odcinkach Wisły i Bajerki wpływające na sanitarny stan wody oraz zmiany wywołujące drastyczne zmiany w poziomie wód gruntowych, których przyczyna mogą być potencjalne melioracje.

Rezerwat przyrody „Babczyzna Dolina”

Utworzony Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego nr 2/2002 (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 4, Poz. 216) z dnia 31.01.2002 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody obszaru lasu w gminie Suszec; Zarz. RDOŚ w Katowicach Nr 30 (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 276, poz. 4645) z dnia 9.11.2011r; poza obszarem aglomeracji, o powierzchni 76,25 ha.

Głównym celem powołania rezerwatu przyrody „Babczyzna Dolina” było objęcie ochroną zespołu leśnego określanego jako bór wilgotny trzcinnikowy. Tego rodzaju zbiorowisko leśne na terenach Polski - oprócz rejonu Górnego Śląska oraz Kotliny Oświęcimskiej - występuje także na terenie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, w Górach Świętokrzyskich, na Dolnym Śląsku oraz w południowych rejonach Wielkopolski. Główny skład boru trzcinnikowego stanowi sosna z domieszką świerka, dębu szypułkowego, brzozy brodawkowatej i omszonej, a także buka i jodły. Dominującym gatunkiem w runie leśnym jest trzcinnik owłosiony, od którego zbiorowisko leśne wzięło swoją nazwę. Obok boru trzcinnikowego na terenie rezerwatu „Babczyzna Dolina” występuje także torfowisko oraz ols torfowcowy. Jego zbiorowisko wykształca się w izolowanych zagłębieniach, położonych z dala od cieków wodnych, tam, gdzie poziome ruchy

- Skrzyp błotny (*Equisetum palustre*);
- Skrzyp bagienny (*Equisetum limosum*);
- Pałka szerokolistna (*Typha latifolia*);
- Strzęplica modra (*Coeleria glauca*);
- Mięta sp. (*Mentha* sp.).

W oparciu o dotychczas przeprowadzone badania za użytek ekologiczny należy uznać również tereny przylegające do torfowiska, a są nimi las i stawy po drugiej stronie drogi idącej w kierunku Miedznej, ponieważ rosną tam, oprócz wymienionych wyżej, inne rośliny, jak:

- Żabiścieg pływający (*Hydrocharis ranae*) – umieszczony również na Górnośląskiej czerwonej liście roślin;

• Salwinia pływająca (*Salvinia natans*) – jest to roślina znajdująca się pod ścisłą ochroną prawną, umieszczona w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (Polska Czerwona Księga Roślin – umieszczone są w niej wszystkie gatunki zagrożone wyginięciem w skali kraju i jest o wiele krótsza od Czerwonej listy roślin naczyniowych Górnego Śląska), o statusie wg Zarzyckiego (1986), Zarzyckiego i Szela (1992) jako gatunek krytycznie zagrożony wyginięciem.

Działania Ornitologicznej Grupy Roboczej Doliny Górnej Wisły „CZAPLON” – lokalnej grupy Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, potwierdziły występowanie miejsc gniazdowania szeregu gatunków ptaków, wymienionych w załączniku I tzw. „Dyrektywy Ptasiej”, służącej wyznaczaniu tzw. „ostoi ptasich” „Obszarów Specjalnej Ochrony”;

w przypadku Doliny Górnej Wisły – ostoi o randze europejskiej – m.in.:

- Bąk (*Botaurus stellaris*)*;
- Bączek (*Ixobrychus minutus*)*;
- Czapla purpurowa;
- Błotniak stawowy (*Cirrus aeruginosus*);
- Kropiatka;
- Rybitwa rzeczna;
- Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*);
- Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*);
- Zimorodek (*Alcedo atthis*);
- Derkacz (*Cred crex*);
- Dubelt (*Gallinago media*);
- Żwirowiec łąkowy (*Glareola pratinicola*);
- Sieweczka obrożna (*Charadrius hiaticula*);
- Kuliczek piskliwy (*Actitis hypoleucos*);
- Wierzbówka jedwabista (*Cettia cetti*);

* – gatunki zagrożone i wpisane do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt” (występowanie: stawy w Woli, Dulnik, Rychlik).

Na podstawie analizy przeprowadzonych szczegółowych badań ornitologicznych sąsiadującego kompleksu stawów w Brzeszczach – Nazeleńcach należy przypuszczać, iż ilość gatunków wodno – błotnych, decydujących o walorach ww. obszaru Gminy, będzie większa. Spośród ww. gatunków ptaków rybitwa rzeczna i czarna objęte są programem ochrony czynnej – budowy platform pływających dla zwiększenia liczby par lęgowych, współfinansowanym przez WFOŚiGW w Krakowie i system „małych” programów pomocowych UE.

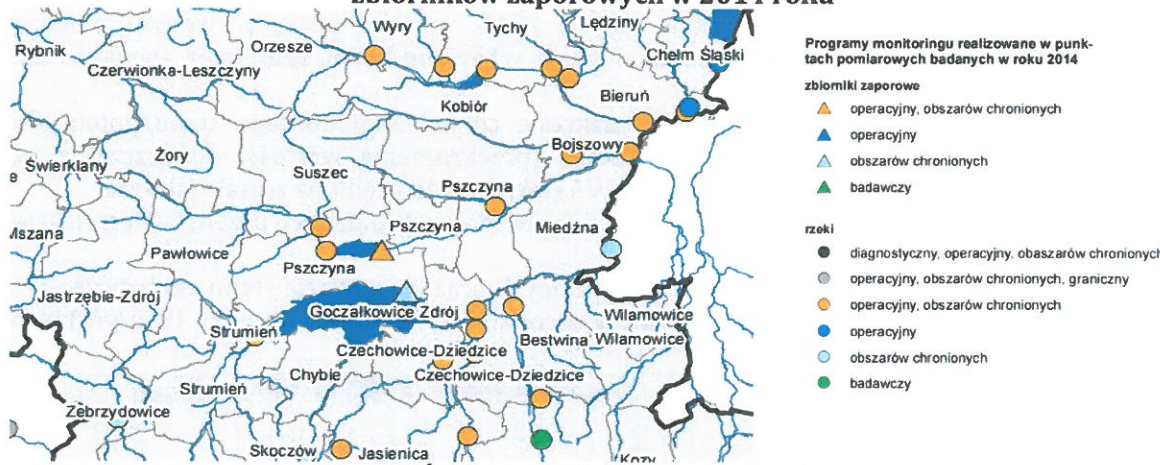
5.2. Pomniki przyrody

W myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody za pomniki przyrody uznawane są: „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

		Katowicach z dnia 30.08.1956r. nr LO 13b/15/54.	
13.	Głaz narzutowy - kształt prostopadłościenny, krawędzie ostre, rodzaj skały - granit szary, obwód 650 cm, długość 210 cm, szerokość 100 cm, wysokość 300 cm, obiekt poprzez wykucie gości i napisu służy obecnie jako pomnik pamięci pomordowanych Polaków	Orzeczenie nr 184 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 21.05.1960r.	Gmina Pszczyna-Park miejski w Pszczynie (Zwierzyńiec) - na "Grobli Łąckiej"
14.	Skupisko; Głaz 1 - kształt jajowaty, 880 cm/350 cm/240 cm/200 cm, granit szary, częściowo zacementowany ślad po dawnym napisie; Głaz 2 - kształt nieregularny, 540 cm/200 cm/170 cm/180 cm, zlepieniec, od strony drogi głaz ociosany z wyrytym napisem	Orzeczenie nr 207 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 29.04.1961r.	Gmina Pszczyna, Teren ośrodka hodowli żubrów w Jankowicach
15.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) - słaby stan zdrowotny, ubytki w pniu i koronie, jeden konar 80% posuszu	Decyzja nr 227 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.07.1962r. Nr RL/OP-b/14/62	Pszczyna, Rośnie przy ul. Sznelowiec 6
16.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 227 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 27.03.1963r. Nr RL/OP-b/10/63	Pszczyna, Rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Cieszyńskiej 15
17.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 226 PWRN w Katowicach o uznaniu za pomnik przyrody z dnia 06.07.1962 r.	Rośnie na terenie Szpitala Powiatowego przy budynku pralni
18.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 226 PWRN w Katowicach o uznaniu za pomnik przyrody z dnia 06.07.1962 r.	Gmina Pszczyna, Rośnie na terenie Szpitala Powiatowego przy budynku prosektorium
19.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - okazała równomiernie korona, dobry stan zdrowotny	Decyzja nr 293 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.09.1965r.	Pszczyna, Rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Barbórki
20.	Grupa jednogatunkowa - Dąb szypułkowy - 2 szt.	Decyzja nr 219 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.09.1965r.	Pszczyna, Rośnie w Studzionce przy ul. Powstańców 111
21.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - okazała równomiernie rozwinięta korona	Decyzja nr RL-VII-7140/22/81 Wojewody Katolickiego z dnia 17 września 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody	Rośnie na terenie cmentarza przy ul. Chopina 4
22.	Aleja jednogatunkowa - 290 sztuk drzew gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur)	Decyzja nr RL-VII-7140/23/81 o uznaniu za pomnik przyrody Wojewody Katolickiego z dnia 17.09.1981r.	Rosną przy ul. Łowieckiej w Pszczynie, Piasku i Czarkowej (do granicy lasu)
23.	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Orzeczenie nr 4/53 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 13.03.1953r.	Pszczyna, rośnie na prywatnej nieruchomości przy ul. Jeziorna 78
24.	Wiąz pospolity (Ulmus minor)	Decyzja nr 224 PWRN RL 13b/20-21/54	Rośnie przy ul. Św. Jana - przy parkingu obok Banku Spółdzielczego w Suszcu

Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych i realizowane programy monitoringu rzek i zbiorników zaporowych w 2014 roku

Źródło: www.katowice.pios.gov.pl.

Stan wód powierzchniowych w Powiecie Pszczyńskim

Rok 2015 w zakresie badań i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (jcw) był ostatnim rokiem drugiej części 6-letniego cyklu gospodarowania wodami (od 2010 do 2015).

Monitoring obszarów chronionych

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

W roku 2015, w jednym punkcie pomiarowym na zbiorniku Goczałkowice badano jakość wód pod kątem spełnienia wymagań dla obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

Przyjmuje się, że warunki dla obszaru chronionego są spełnione, jeżeli wyniki uzyskane z punktu monitoringu obszarów chronionych wskazują na jednoczesne spełnienie wymogów dla dobrego stanu wód określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22.10.2014r, (Dz.U.2014, poz. 1482) oraz wymogów dodatkowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r (Dz. U. Nr 204, poz. 1728).

Ocena wykonana zgodnie z powyższymi zasadami wykazała niespełnienie wymagań stawianych obszarom chronionym wykorzystywanym do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia.

O ocenie zdecydowały przekroczenia wartości granicznych dobrego stanu wód w zakresie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz niespełnienie wymagań dodatkowych w zakresie wartości dopuszczalnych węglowodorów ropopochodnych.

Należy nadmienić, że wpływ na taką ocenę miały pojedyncze wyniki, a oceny obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia weryfikowane są corocznie, na podstawie aktualnych wyników badań.

Ocena obszarów narażonych na eutrofizację ze źródeł komunalnych

Przyjmuje się, że jakość wód spełnia wymagania stawiane obszarom chronionym narażonym na eutrofizację ze źródeł komunalnych, jeżeli badane wskaźniki jakości wody spełniają wymagania co najmniej dobrego stanu wód.

W 5 z 9 punktów pomiarowych, badanych w cyklu pomiarowym na lata 2013- 2015, jakość wody nie spełniała wymagań stawianych tego rodzaju obszarom. O ocenie zdecydowały głównie biologiczne wskaźniki jakości wody (fitibentos), które w przypadku 5 punktów nie spełniły wymagań dla stanu dobrego.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Wpływ na taką ocenę miały wyniki klasyfikacji wskaźników biologicznych, które otrzymały odpowiednio III i IV klasę jakości.

Dodatkowo w 3 jednolitych częściach wód – Kanał Branicki, Pszczyńska od zbiornika Łąka oraz Dokawa – jakość wody nie spełniła wymagań dla stanu/ potencjału dobrego w zakresie wskaźników fizykochemicznych.

Zbiorcza ocena przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tab. Ocena spełnienia wymagań obszarów chronionych oraz klasyfikacja stanu ekologicznego i chemicznego rzek w ppk monitoringu obszarów chronionych na terenie Powiatu pszczyńskiego w 2015 r.

Lp.	Nazwa ocenianej cew (Nazwa a reprezentatywnego punktu pomiarów o kontrolnego)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - spacyficzne zanieczyszczenia asymetryczne i niesymetryczne	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Czy we wszystkich ppk stwierdzono spełnienie wymagań dodatkowych? (TAK/NIE/DOTYCZY)	STAN	Rezon uśredniający oceny stanu (WYSOKI / ŚREDNIO WYSOKI / ŚREDNI / ŚREDNIO NISKI / NISKI)
1	Zbiornik Goczałkowice (Zbiornik Goczałkowice - w rejonie zapory)	II	I	II	I	DOBRY	DOBRY	NE	ZŁY	ŚREDNI
2	Strumień (Zbytkowski) (Strumień - ujście do Małej Wisły)	IV	I	II		SLABY		NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
3	Wieża od zb. Goczałkowice do Białej (Wisła - poniżej ujścia łowicy)	III	II	II		UMIARKOWANY		NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
4	Kanał Branicki (Kanał Branicki - ujście do Pszczyńki)	IV	I	PSD		SLABY		NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
5	Pszczyńska do zb. Łąka (Pszczyńska - powyżej zbiornika Łąka)	II	II	PSD	II	UMIARKOWANY		NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
6	Zbiornik Łąka (Zbiornik Łąka - w rejonie zapory)	II	I	II	I	DOBRY	DOBRY	NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
7	Dokawa (Dokawa - ujście do Pszczyńki)	IV	I	PSD		SLABY		NE	ZŁY	ŚREDNIO NISKI
8	Korzenica (Korzenica - ujście do Pszczyńki)	II	I	I		DOBRY		TAK		
9	Pszczyńska od zb. Łąka do ujścia (Pszczyńska - ujście do Małej Wisły)	II	II	II	II	DOBRY		TAK		

Źródło: Informacja o stanie środowiska na terenie Powiatu pszczyńskiego wg danych za rok 2015, Bielsko – Biała, wrzesień 2016 r.

Źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Przez zanieczyszczenie wód, rozumiemy niekorzystne zmiany właściwości fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych wody, spowodowane wprowadzaniem w nadmiarze substancji nieorganicznych, organicznych, radioaktywnych czy wreszcie ciepła, które ograniczają lub uniemożliwiają wykorzystanie wody do picia i celów gospodarczych.

Do głównych czynników, które negatywnie wpływają na środowisko wodne zaliczamy:

- Źródła punktowe – ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, pochodzące głównie z zakładów przemysłowych i z obszarów zainwestowanych,
- Zanieczyszczenia obszarowe – zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, nie posiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych,
- Zanieczyszczenia liniowe- zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg lub torowisk oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

znajdujących się na terenie niektórych jednolitych części wód podziemnych. Z racji nowego podziału kraju na jednolite części wód podziemnych obowiązującego od 2016 r., wykonany w 2014 r. monitoring nie pokrywa się już z aktualnym stanem JCWPd Powiatu Pszczyńskiego.

Źródła zanieczyszczenia wód podziemnych

Zagrożenia środowiska ze strony zanieczyszczeń wód podziemnych są zależne nie tylko od wielkości i charakteru uciążliwych obiektów zanieczyszczających, ale też od wykształcenia skał stanowiących izolację poziomów wodonośnych, kierunków migracji oraz stopnia odporności na zanieczyszczenie.

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń.

Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania. Ma to miejsce na obszarach występowania trzeciorzędowego piętra wodonośnego, które jest częściowo izolowane, a zwierciadło wody występuje stosunkowo płytko.

6.2. Stan gospodarki wodno-ściekowej w Powiecie Pszczyńskim Urządzenia sieciowe na terenie Powiatu Pszczyńskiego (2015 r.)

Wodociągi

- długość czynnej sieci rozdzielczej – 885,8 km,
- długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy – 204,9 km,
- długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej – 204,9 km,
- przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 21 860 szt.,
- woda dostarczona gospodarstwom domowym 3344,2 dam³,
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej 108 849 osoby (2014 r.),
- zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca 30,5 m³.

Kanalizacja

- ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej 73 445 osób (2014 r.)

Sieć gazowa

- ludność korzystająca z sieci gazowej - 76 887 osób (2014 r.)

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności (2014 r.)

ogółem

- wodociąg - 99,5%
- kanalizacja- 67,1%

Sieć rozdzielcza na 100 km² (2014 r.)

ogółem

- sieć wodociągowa – 187,0 km
- sieć kanalizacyjna - 144,7 km
- sieć gazowa - 171,8 km

Zużycie wody (2014 r.)

- na 1 mieszkańca 30,5 m³

Na terenie Powiatu pszczyńskiego istnieje bardzo wysoki odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Sieć ta wykonana jest z tworzyw sztucznych.

W latach 2012- 2015:

- przebudowa oczyszczalni ścieków w Krzyżowicach – 2012 rok.
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w sołectwie Krzyżowice- kanalizacja sanitarna ciśnieniowo – grawitacyjna

7. Oczyszczalnia ścieków „Lemna” w Miedznej

Oczyszczalnia ścieków „Lemna” funkcjonuje od 1995 r. Administrowana jest przez Gminny Zakład Inżynierii Komunalnej. Oczyszczone ścieki, rurociągiem leżącym na gruncie Nadleśnictwa Kobiór, trafiają do rzeki Pszczyńki. Ścieki komunalne odprowadzane z miejscowości Miedzna, Grzawa, Frydek i Gilowice, doprowadzone są kolektorem do przepompowni, która przetłacza je do komory rozprężającej, skąd ścieki przepływają przez kolejne urządzenia technologiczne oczyszczalni. Nadzór nad prawidłową pracą sprawują pracownicy GZGK sp. z o.o.

8. Oczyszczalnia ścieków „Promlecze” w Woli. Wybudowana na potrzeby kopalni węgla kamiennego w Woli. Oczyszczalnia ścieków od początku należała do kopalni, jednak aktualnie jest własnością Gminy Miedzna. Kopalnię wybudowano w latach 80-tych ubiegłego wieku. Ścieki pochodzą z miejscowości Wola, Gilowice i Góra. Doprowadzane są kolektorem do przepompowni która przetacza je na stopień oczyszczania mechanicznego.

Dodatkowo z terenu gminy Goczałkowice-Zdrój odprowadzane są ścieki do oczyszczalni ścieków należącej do Przedsiębiorstwa Inżynierii Miejskiej sp. z o.o. w Czechowcach-Dziedzicach.

Analiza SWOT- gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
- poziom skanalizowania w 3 gminach powiatu obejmujący ok. 95% gospodarstw domowych, - wysoka skuteczność samorządów gminnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na potrzeby rozbudowy systemów oczyszczania ścieków,	- wpływ działalności antropogenicznej na jakość wód powierzchniowych (niezadowalająca jakość wód), - niewystarczający system ujmowania i oczyszczania ścieków bytowych,
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
- ciągły wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie konieczności ochrony środowiska wodnego przed zanieczyszczeniami ściekami bytowymi, - rozbudowa systemu oczyszczania ścieków na terenach nieobjętych do tej pory systemem kanalizacji sanitarnej - opracowanie aktualizacji planów gospodarowania wodami dla dorzeczy.	- brak skutecznych rozwiązań systemowych i organizacyjnych mających na celu rozwiązanie problemu nieodpowiedniej gospodarki ściekami, - nikłe możliwości finansowe gmin w zakresie sfinansowania nowej kanalizacji i modernizacji oczyszczalni ścieków, szczególnie na terenach wiejskich, bez wsparcia zewnętrznego, - występujący deficyt wodny skutkujący coraz częstszym występowaniem suszy.

Źródło: Opracowanie własne

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki działań do 2020 r:

- Systematyczna rozbudowa i modernizacja wodociągów wraz z instalacją przyłączy ze szczególnym uwzględnieniem najslabiej zwodociągowanych terenów Powiatu,
- Kształtowanie świadomości ekologicznej na temat zasad korzystania z zasobów środowiska wodnego,
- Kontrola zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych,
- Zabezpieczenie lub likwidacja nieczynnych ujęć wody,

południowej województwa, prowadzone w latach 2014 i 2015 na stacji w Godowie pomiary parametrów meteorologicznych wskazują, że od 25% w 2014 do 34% 2015 roku wszystkich kierunków pochodziło z sektora WSW-SSE.

Stan jakości powietrza atmosferycznego w Powiecie pszczyńskim

Monitoring powietrza atmosferycznego

Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012, poz. 914).

Powiat pszczyński znajduje się w strefie śląskiej (kod strefy PL2405).

Na terenie Powiatu pszczyńskiego znajduje się stacja manualna monitoringu zanieczyszczeń pyłowych zlokalizowana w Pszczynie- ul. Bogedaina.

Wyniki pomiarów stężeń średniorocznych wybranych zanieczyszczeń, prowadzonych na stacjach i w punktach zlokalizowanych na terenie strefy śląskiej, na podstawie których wykonano klasyfikację strefy, przedstawiono poniżej.

Wyniki pomiarów wybranych substancji w wybranych punktach pomiarowych

Stanowisko pomiarowe	Maks. stężenie 24-godzinne w 2015 roku [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Średnie stężenie w 2015 roku [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
		NO ₂	Pył PM10	Pył PM2,5
Żywiec, ul. Kopernika	75	17	44*	-
Cieszyn, ul. Mickiewicza	45	15	33*	-
Złoty Potok - Leśniczówka	36	10	26**	19*
Ustroń, ul. Sanatoryjna	24	13	23**	-
Pszczyna, ul. Bogedaina	-	-	52*	-
Godów, ul. Gliniki	-	-	44*	35*
Wodzisław Śląski	62	21	46**	-
Tarnowskie Góry	-	-	38*	29*

- - pomiar manualny, ** - pomiar automatyczny

Wartości średnioroczne stężeń benzenu mierzone przy użyciu próbników pasywnych

Miejscowość	Średnie stężenie w 2015 roku [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
	Benzen
Czechowice-Dziedzice	3,4
Złoty Potok	1,3

Źródło: Informacja o stanie środowiska na terenie Powiatu pszczyńskiego wg danych za rok 2015, Bielsko – Biała, wrzesień 2016 r.

Wyniki klasyfikacji strefy śląskiej przedstawiono poniżej uwzględniając kryteria:

Ocena strefy PL2405

- ze względu na ochronę zdrowia:
  - klasa C dla ozonu ze względu na dopuszczalną częstość przekraczania stężeń,
  - klasa D2 dla ozonu za przekroczenie poziomu celu długoterminowego,
  - klasa C dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(α)pirenu,
  - klasa D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego,

- Strefa śląska badana ze względu na zanieczyszczenie pyłem PM_{2,5} mieści się w klasie C.
- **Strefa śląska badana ze względu na stężenie benzo-a- pirenu znalazła się w klasie C.**
- Wartości średnioroczne stężeń benzo-a- pirenu w strefie śląskiej wyniosły od 5 do 9 ng/m³ (wartość docelowa 1ng m³),
- W 2015 roku porównaniu do 2014 roku, stężenie tej substancji w strefie śląskiej wzrosło na stanowisku w Pszczynie, bez zmian w Zawierciu, Żywcu, Lublińcu i Knurowie. Na pozostałych stanowiskach zanotowano spadek wartości średniorocznej.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków (S5), w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem (S2), emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk (S17) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne (S15), występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). W części południowej województwa, prowadzone w latach 2014 i 2015 na stacji w Godowie pomiary parametrów meteorologicznych wskazują, że od 25% w 2014 do 34% 2015 roku wszystkich kierunków pochodziło z sektora WSW-SSE.

Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii są istotnym czynnikiem zrównoważonego rozwoju kraju i województwa śląskiego. Rozwój odnawialnych źródeł energii wiąże się z poprawą efektywności energetycznej. Przyjęta w 2000 roku przez Radę Ministrów Strategia rozwoju energetyki odnawialnej zakłada zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju do 14% w roku 2020. W województwie śląskim dokonano inwentaryzacji zasobów i oszacowano potencjał źródeł odnawialnych w ramach Programu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego. Potencjał zasobów odnawialnych źródeł energii na terenie Powiatu zgodnie z programem został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tab. Potencjał zasobów odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu pszczyńskiego (wg Programu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego).

Powiat	Wiatr	Słońce	Biomasa	Geotermi a	Wody powierzchniow e	Biogaz z biogazowni rolniczych
pszczyński	-	+	+	-	+	++

Źródło: opracowanie własne.

Objaśnienie: ++ duży potencjał, + średni potencjał, - niewielki potencjał

Powiat pszczyński ma stosunkowo duży potencjał wykorzystania biogazu rolniczego w celach energetycznych. Do grupy gmin, które charakteryzują się najbardziej korzystnymi warunkami do rozwoju biogazowni rolniczych zaliczane są te gminy, na terenie których występuje pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w ilości ponad 2000 SD. Gminy posiadające korzystne warunki to: Miedźna, Pawłowice, Pszczyna, Suszec. Na terenie powiatu istnieją również korzystne warunki do rozwoju wykorzystania energii z biomasy. Najbardziej korzystnymi warunkami (wzięto pod uwagę możliwość pozyskania potencjał drewna oraz słomy i siana) charakteryzuje się gmina Pszczyna, Miedźna i Pawłowice.

W gminie Pszczyna istnieje możliwość pozyskiwania energii w wód powierzchniowych. Energia słoneczna może być wykorzystana praktycznie na terenie całego powiatu, potencjał

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności przemysłowej, rolniczej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych.

Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- rejonami budowy nowych terenów mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami przemysłowymi,
- terenami kopalni,
- terenami pokopalnianymi,
- miejscami składowania odpadów;

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważną rolę odgrywa emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Powiat Pszczyński charakteryzuje się występowaniem gleb typu lessowego, urodzajnymi, dobrze magazynującymi wodę. Ich charakter jest konsekwencją procesów glebotwórczych na bazie wyjściowego materiału skalnego oraz erozyjnej działalności cieków wodnych. Znaczna część gleb na tych obszarach to gleby o wysokiej klasie bonitacji (kl. III). Położenie części Powiatu na obszarach oddziaływania górniczego sprawia, iż te tereny cechują się dużymi zniekształceniami, na których powstają leje depresyjne i zalewy.

Degradacja gleb może być powodowana zarówno czynnikami naturalnymi (tj. procesy erozyjne, dopływ toksycznych składników, zakwaszenie gleb, naruszenie równowagi chemicznej, wahania poziomu wód gruntowych, zmianami klimatu oraz szaty roślinnej, czy spadek jakości próchnicy) jak i antropogenicznymi (emisje pyłów i gazów, motoryzacja, spalanie odpadów i śmieci, osady ściekowe o nieodpowiedniej w stosunku do norm zawartości pierwiastków, nawozy sztuczne, preparaty ochrony roślin czy kwaśne deszcze).

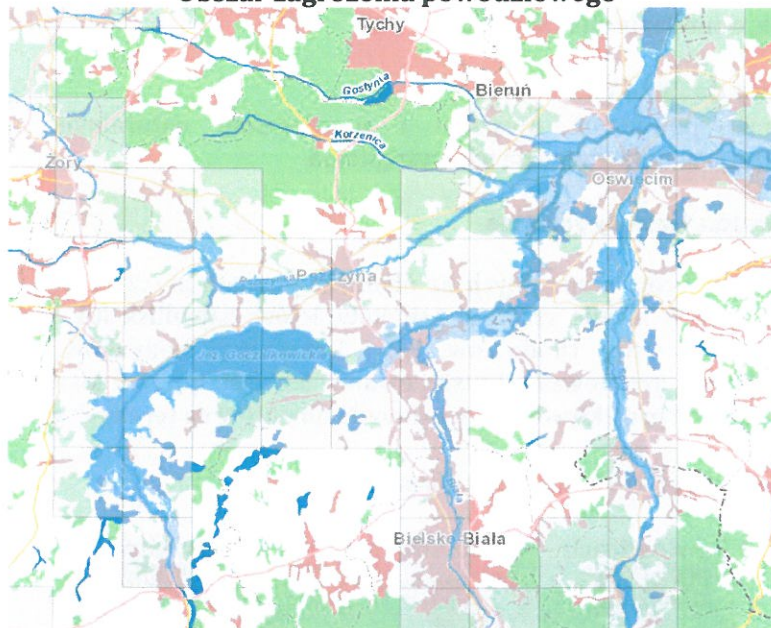
Okręgowa stacja chemiczno – rolnicza w Gliwicach w latach 2005 – 2008 przebadła 6413 próbek glebowych z użytków rolnych zlokalizowanych na terenie powiatu pszczyńskiego.

Z badań wynika, iż gleby Powiatu pszczyńskiego charakteryzują się najkorzystniejszymi warunkami edeficznymi do realizacji funkcji rolniczej, do których zalicza się m. in.: zasobność w składniki pokarmowe, tlen i wodę, ilość próchnicy, czy pH.

Udział gleb	Gleby kwaśne	Gleby wymagające wapnowania	Gleby wymagające nawożenia związkami fosforu	Gleby wymagające nawożenia związkami potasu
Powiat Pszczyński	70 %	62 %	36 %	57 %

W latach 2002 – 2004 Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie przeprowadził analizę jakościową gleb w rejonie Pszczyńskim. Badania wykazały, iż gleby te spełniają standardy jakościowe obowiązujące dla Grupy A - wymagania dla obszarów chronionych

Obszar zagrożenia powodziowego

Źródło: www.mapy.isok.gov.pl

Ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej na obszarze kraju, planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, a w szczególności przez:

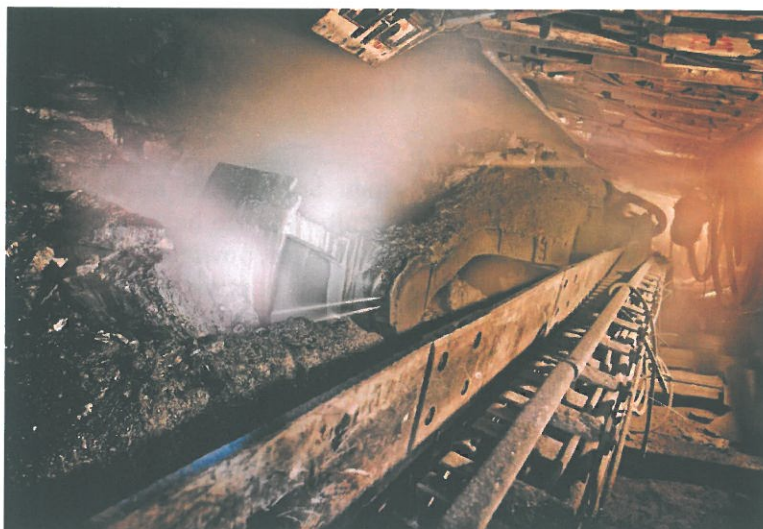
- zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych;
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Aktualnie władze samorządowe Powiatu Pszczyńskiego przystąpiły do realizacji zadania przeciwpowodziowego w postaci regulacji potoku Goczałkowickiego. W ramach prac wykonywana jest regulacja dna i brzegów cieku, a także wymiana przepustów.

Poważne awarie i zagrożenia naturalne

Kierunki działań do 2020 r:

- prowadzenie monitoringu potencjalnych zagrożeń środowiskowych, w celu ich zapobiegania,
- racjonalna polityka dotycząca inwestycji o dużym ryzyku wystąpienia awarii,
- opracowanie planów szybkiego reagowania kryzysowego, co zminimalizuje wielkość ewentualnych strat,
- poszerzenie świadomości lokalnej społeczności o postępowaniu w razie wystąpienia klęsk żywiołowych czy katastrof,
- wyposażenie jednostek powiatu w niezbędny sprzęt służący likwidacji strat po klęsce żywiołowej,

Dane Strony internetowej Powiatu Pszczyńskiego

Proces wydobywania węgla kamiennego

Wstrząsy górotworu odnotowywane są na stacji sejsmicznej w Goczałkowicach – Zdroju.

Zanotowano kilka wyczuwalnych wstrząsów, ostatnio w lipcu i sierpniu 2016 r.

Fakt występowania wstrząsów wymaga przeprowadzenia w zakładzie górniczym prowadzącym eksploatację, gruntownych badań i ekspertyz w tym zakresie.

Z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców i potencjalne skutki prawdopodobnych kolejnych wstrząsów, konieczne jest podjęcie określonych działań przez Organy Nadzoru Górniczego.

6.7. Ochrona przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

6.7.1. Hałas

Hałas jako zjawisko szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i powodujące dyskomfort funkcjonowania człowieka w środowisku podlega unormowaniu i jest ewidencjonowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach monitoringu hałasu oraz działalności kontrolnej.

Według Światowej organizacji Zdrowia (WHO) „Zdrowiem nazywamy stan pełni dobrego samopoczucia w sferze: fizycznej, psychicznej i społecznej, a nie tylko brak konkretnego schorzenia, ułomności czy cierpienia”. Z definicją zdrowia dobrze koresponduje definicja hałasu. Stanowi ona, iż hałasem nazywa się każdy dźwięk szkodliwy, uciążliwy bądź dokuczliwy. W zależności od poziomu dźwięku, skutki zagrożenia hałasem w środowisku sklasyfikować można do przypadków: utraty słuchu, zakłócenia snu, osłabienia procesów poznawczych, osłabienia zdrowia psychicznego, psychofizjologicznych reakcji stresowych, zwiększonego ryzyka chorób krążenia, uciążliwości i dokuczliwości hałasu. Zauważyć bowiem należy istotny zwrot podejścia, który miał miejsce w ostatnich latach i w ramach którego zintensyfikowano rozpoznanie skutków przede wszystkim hałasu nocnego. Wyrazem tego podejścia są wydane pod koniec roku 2009 przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) „Wytyczne odnośnie hałasu nocnego w Europie”. W materiale tym zebrano w formie syntetycznej najnowsze wyniki badań odnośnie hałasu w środowisku (głównie dla pory nocnej choć nie tylko), a następnie sformułowano wytyczne i proponowane kierunki ocen i postępowania. Do głównych źródeł akustycznych zaburzeń środowiska na terenie Powiatu Pszczyńskiego należą:

- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu, hałas przemysłowy (związany z zakładami produkcyjnymi, usługowymi, rzemieślniczymi, terenami budowy, liniami elektroenergetycznymi),

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.), ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu

- **w zakresie czynników struktury i natężenia ruchu pojazdów:**
  - w porze dnia, natężenie ruchu pojazdów w badanym przekroju wyniosło 1842 pojazdów na godzinę, przy 7,2% udziału pojazdów ciężkich, brak danych o natężeniu ruchu pojazdów w porze nocnej.

- **w zakresie negatywnego zasięgu oddziaływania hałasu w środowisku, wyznaczonego na podstawie modelowania akustycznego:**
  - znaczne oddziaływanie badanego odcinka drogi na zabudowę mieszkaniową w ciągu dnia i nocy;
  - szerokość pasa terenu po obu stronach drogi, narażonego na poziom hałasu powyżej wartości dopuszczalnej, wyznaczonego dla wskaźnika $L_{DWN} = 64$ dB, wynosi ok 80 m i obejmuje swym zakresem budynki znajdujące się w pierwszej i drugiej linii zabudowy;
  - w przypadku wartości dopuszczalnej wskaźnika $L_N = 59$ dB, ponadnormatywne oddziaływanie hałasu odejmuje swym zakresem budynki zlokalizowane w pierwszej linii zabudowy, a jego szerokość liczona od skraju jezdni wynosi ok 45 m.

6.7.2. Pole elektromagnetyczne

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.), definiuje pola elektromagnetyczne (PEM), jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzące zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM) nazywamy emisje zaburzenia energetycznego wywołanego zmianą przyspieszenia jakichkolwiek ładunków elektrycznych np. przepływem prądu elektrycznego. Promieniowanie dzieli się na dwie zasadnicze grupy:

- promieniowanie jonizujące, występuje w wyniku stosowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych oraz lokalnie sztucznych źródeł promieniowania w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- promieniowanie niejonizujące występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, urządzeń łączności, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, domowego sprzętu elektrycznego (np. kuchenki mikrofalowe, piece indukcyjne), elektronicznego, itp. Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są fale o ekstremalnie niskiej częstotliwości (ELF) i fale o bardzo niskiej (VLF), radiofale, mikrofae.

Źródła promieniowania można podzielić na naturalne - występujące w przyrodzie i sztuczne - wytwarzane przez człowieka.

Na terenie Powiatu Pszczyńskiego występują następujące źródła promieniowania niejonizującego, pochodzenia antropogenicznego, które mogą potencjalnie oddziaływać na mieszkańców:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne oraz stacje transformatorowe WN i SN,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej i inne tego typu,
- sprzęt elektryczny i elektroniczny stosowany w gospodarstwach domowych.

Monitoring pól elektromagnetycznych w Powiecie Pszczyńskim

Badania poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie dokonywanych pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3MHz do 3000 MHz, w punktach pomiarowych i z częstotliwością wykonywania pomiarów określoną w

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- lokalizację (w miarę możliwości) infrastruktury teleinformatycznej w taki sposób, aby zapewnić dotrzymanie norm poziomów pól elektromagnetycznych w przestrzeni wymagającej ochrony, z uwzględnieniem skumulowanego oddziaływania wszystkich źródeł emisji.

Cel długookresowy do 2024 r.:

- Zmniejszenie uciążliwości akustycznej i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

6.8. Gospodarka odpadami

Przedstawione dane, pochodzą z powyższych dokumentów:

- Uchwała Nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie: przyjęcia Planu gospodarki odpadami dla Województwa śląskiego na lata 2016-2022,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała Nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017r.),
- Raport wojewódzki WOJ. ŚLĄSKIE 2015.

6.8.1. Odpady komunalne

Źródła powstawania odpadów oraz ilości i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 4 ustawy o odpadach odpady komunalne, to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpady niebezpieczne pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022 (Uchwała Nr V/37/7/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2017r.)

Bilans odpadów komunalnych ogółem z selektywnej zbiórki i odpadów zmieszanych z terenu powiatu pszczyńskiego w 2014 r.(Mg)

Całkowita masa odpadów komunalnych odebranych „u źródła” i zebranych w PSZOK	Odpady odebrane i zebrane selektywnie łącznie z OBiR	Zmieszane odpady komunalne
39819	12429	27390

Masa odpadów z selektywnej zbiórki odebranych i zebranych z terenu powiatu pszczyńskiego w 2014 r, (Mg).

Odpady PMTS	Zmieszane odpady opakowaniowe	Odpady zielone i inne bioodpady	Odpady wielko gabarytowe	Odpady budowlane i rozbiórkowe	Odpady niebezpieczne	Odpady inne(*)
4100	2574	1440	1449	536	27,6	2 303

(*) w skład odpadów innych wchodzi głównie odpady o kodzie 20 01 99 (inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny), a także pozostałe odpady zebrane selektywnie nie wyszczególnione w tabeli).

Wskaźniki jednostkowe, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, to ogólny wskaźnik wytwarzania odpadów, w kg na mieszkańca na rok (kg/M/rok, obejmujący odebrane i zebrane odpady łącznie

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Metale	2,58	2,24	2,74	2,58
odpady niebezpieczne	0,61	0,75	0,76	0,64
odpady wielomateriałowe	5,32	4,51	4,13	5,07
odpady inertne	3,27	4,95	6,86	3,96
inne kategorie	3,95	4,18	3,88	3,95
frakcja drobna < 10mm	10,01	12,30	19,26	11,63
odpady zielone	5,00	3,50	2,50,	4,49
odpady wielkogabarytowe	2,60	1,90	1,30	2,34
Suma	100,00	100,00	100,00	100,00

Analiza rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania.

Szczegółowy rozdział odpadów na procesy odzysku i unieszkodliwiania przedstawiony jest poniżej

Unieszkodliwienie- procesy D5D8D10D13D15	Odzysk- Procesy: R3R4R5R11R12R13	Razem procesy unieszkodliwiania i odzysku	Udział procesów unieszkodliwiania	Udział procesów odzysku
Mg	Mg	Mg	%	%
127	38 644	38 771	0,33	99,67

Spośród procesów unieszkodliwiania dominującym jest proces D5 (składowanie). Procentowy udział każdego z występujących procesów unieszkodliwiania, odniesiony do masy odpadów - przedstawia tabela

Udział poszczególnych procesów unieszkodliwiania

Proces		Udział (%)
D5	Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.)	59,21
D8	Obróbka biologiczna, niewymieniona w innej pozycji niniejszego załącznika, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszanki, które są unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek spośród procesów wymienionych w poz. D1-D12	0,098
D9	Obróbka fizyczno-chemiczna, niewymieniona w innej pozycji niniejszego załącznika, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszaniny unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek spośród procesów wymienionych w pozycjach D1-D12 (np. odparowanie, suszenie, kalcynacja itp.)	0,0006
D10	Przekształcanie termiczne na łądzie	0,0134
D13	Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem odpadów któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D12	40,68
D15	Magazynowanie poprzedzające którykolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1-D14 (z wyjątkiem wstępnego magazynowania u wytwórcy odpadów)	0,0012
RAZEM		100

Spośród procesów odzysku dominującym - w odniesieniu do ilości odpadów - jest proces R12. Udział procentowy poszczególnych, deklarowanych procesów odzysku przedstawia zestawienie w tabeli

Udział poszczególnych procesów odzysku

Proces		Udział (%)
R3	Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania	7,69
R4	Recykling lub odzysk metali i związków metali	0,01

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami z sektora komunalnego w Powiecie pszczyńskim:

1. Niewystarczająca ilość zbieranych selektywnie odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji zbyt mała ilość odpadów poddanych procesom biologicznego przetwarzania.
2. Zbyt wolny postęp w zakresie osiągania poziomów odzysku, oraz ograniczenia do składowania odpadów ulegających biodegradacji..
3. Nieodbierane odpady trafiają do środowiska w sposób niekontrolowany lub też są spalane (np. w paleniskach domowych, na terenie ogródków działkowych itp.).
4. Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa, co w konsekwencji powoduje brak postępów w selektywnym zbieraniu, zwłaszcza odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz wykorzystywanie odpadów z tworzyw sztucznych w celach opałowych.

Wyroby zawierające azbest

Źródło: „Program Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 – 2032”.

Podstawowym celem Programu jest:

„Całkowite usunięcie z terenu powiatu wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i procedur w tym zakresie”.

Aby osiągnąć powyższy cel przewiduje się następujące kierunki działań:

- 1) Sukcesywne zbieranie, analizowanie i aktualizowanie informacji o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego;
- 2) Bieżąca współpraca z organami i instytucjami w zakresie wymiany informacji o ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Pszczyńskiego,
- 3) Prowadzenie szerokiej kampanii informacyjno-edukacyjnej skierowanej do mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego, a dotyczącej szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z azbestem i możliwości dofinansowania z różnych źródeł usuwania azbestu;
- 4) Kontynuacja systemu dofinansowania usuwania azbestu przez mieszkańców;
- 5) Wypracowanie zasad dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin Powiatu Pszczyńskiego,
- 6) Prowadzenie bieżącej kontroli usuwania azbestu z terenu Powiatu Pszczyńskiego,
- 7) Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na edukację, szkolenia oraz dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych.

Harmonogram realizacji „Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 – 2032”.

W Programie przyjęto docelowy horyzont czasowy realizacji zadań do 2032 roku z podziałem na następujące przedziały czasowe realizacji zadań:

- Cele krótkoterminowe: lata 2014 – 2017,
- Cele średnioterminowe: lata 2018 – 2021,
- Cele długoterminowe: lata 2022 – 2032.

W niniejszym Programie przyjęto za Programem usuwania azbestu z terenu Województwa Śląskiego (Uchwała Nr 1258 /49/IV/2011 z dnia 19 maja 2011 roku), że do roku 2032 wyroby te powinny być unieszkodliwione następujące ilości wytworzonych odpadów zawierających azbest:

- w latach 2014 – 2015 ok. 10% odpadów,
- w latach 2018 – 2021 ok. 40% odpadów,
- w latach 2022 – 2032 ok. 50% odpadów.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

	stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. nr 124, poz. 1033 z 2009 r.)				
6	Podejmowanie starań zmierzających do dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	Starostwo Pszczyńskie Urzędy Gmin	działania ciągłe	bez kosztów	
7	Opracowanie aktualizacji Programu Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego	Starostwo Pszczyńskie	co 6 lat	20,0/ aktualizację	Budżet Powiatu, fundusze ochrony środowiska
8	Uzupełnianie informacji na stronach internetowych Powiatu poświęconej problemowi usuwania wyrobów zawierających azbest	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	bez kosztów	-
9	Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	10,0/rok	Budżet Powiatu, fundusze ochrony środowiska, fundusze UE
10	Monitoring i ocena realizacji działań związanych z gospodarką odpadami	Starostwo Pszczyńskie	działania ciągłe	bez kosztów	-

Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego, doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.

Będzie istniała możliwość skutecznego wdrażania wymagań wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Na terenie Powiatu Pszczyńskiego większość obiektów z wyrobami zawierającymi azbest stanowią obiekty budownictwa jednorodzinnego, budynki gospodarczo-inwentarskie, różne budynki tymczasowe, a także budynki na terenie rekreacyjnych ogródków działkowych.

Powiat Pszczyński przystąpił do Ogólnopolskiego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest, podejmując jednocześnie działania mające na celu ułatwienie eliminacji azbestu z terenu Powiatu.

W roku 2006 wykonano opracowanie pt. „Program likwidacji azbestu z terenu Powiatu Pszczyńskiego”, którego głównym celem było oszacowanie ilości azbestu na terenie Powiatu oraz określenie zasad współpracy z gminami leżącymi na terenie Powiatu Pszczyńskiego. Aktualizację tego programu wykonano w 2014 roku. Jednym z powodów wykonania aktualizacji programu był fakt, że rzeczywista ilość wyrobów zawierających azbest występująca na terenie Powiatu, która została wykazana w inwentaryzacjach, przeprowadzonych przez gminy powiatu (na podstawie danych rzeczywistych uzyskanych w ramach „spisu z natury”) jest wyższa od oszacowanej w roku 2006. Jedynie Gmina Pawłowice nie przeprowadziła do tej pory inwentaryzacji azbestu na swoim terenie, stąd dla tej gminy wielkość ta została określona szacunkowo. Obecną ilość wyrobów zawierających azbest na terenie naszego powiatu przedstawia poniższa tabela.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

2014	12,88	3,94	28,10	37,62	24,70	13,69	120,93
2015	4,901	21,26	26,05	12,82	38,978	22,697	126,706
						RAZEM	706,836

Kwoty wydatkowane z budżetu powiatu na prowadzenie przedsięwzięć, polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest w poszczególnych gminach w latach 2005-2015

ROK	GMINA						RAZEM
	KOBIÓR	GOCZAŁKOWICE	PSZCZYNA	PAWŁOWICE	SUSZEC	MIEDŹNA	
	[zł]						
2005			8 500,00				8500,00
2006		1 200,00	10 284,33	432,03			11916,36
2007		4 457,10	8 982,36	1 422,43			14 861,89
2008	3 234,88	3 426,00	3 767,00	1 507,43			11 935,31
2009	538,00	3 948,00	10 000,00	1 335,00			15 821,00
2010							0,00
2011			10 000,00				10 000,00
2012	4 000,00		31 000,00	10 000,00		10 000,00	55 000,00
2013	2 000,00		8 000,00	5 000,00		10 000,00	25 000,00
2014	9 000,00	4 000,00	20 000,00	10 000,00	9894,40	11963,17	64 857,57
2015	5 000,00	4 000,00	25 000,00	15 000,00	14 691,59	10 000,00	73 691,59
						RAZEM	291 583,72

Uchwały Rady Powiatu o udzieleniu pomocy finansowej gminom powiatu na zadania związane z usuwaniem azbestu stanowią podstawę dla Zarządu Powiatu Pszczyńskiego do zawarcia umów z gminami na realizację tego zadania. Na ich podstawie możliwe jest udzielenie dofinansowania gminom do realizacji ich lokalnych programów usuwania azbestu.

Mieszkańcy zawierając umowę z gminą, z terenu której usuwane są odpady zawierające azbest, otrzymują pomoc finansową.

Przeprowadzona w ostatnich latach inwentaryzacja, przedstawia skalę problemu, który wciąż czeka na rozwiązanie. Mając na względzie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jakie pociąga za sobą niewłaściwie postępowanie z azbestem, który do tej pory znajduje się w najbliższym otoczeniu, bardzo ważnym jest kontynuowanie tego zadania, zarówno przez samorządy gminne jak i samorząd powiatowy.

6.8.2. Odpady z sektora gospodarczego

Źródła powstawania odpadów oraz ilości i zapobieganie powstawaniu odpadów

Analizę stanu gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu (grupy 01 – 19) na terenie województwa śląskiego i powiatu pszczyńskiego przeprowadzono na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO) prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Oprócz kondensatorów, w przemyśle mogą jeszcze pracować transformatory z importu, które wypełnione są płynami na bazie PCB lub olejami mineralnymi skażonymi PCB na skutek nieświadomego obchodzenia się z tymi związkami. Graniczna wartość oznaczająca, że mieszanina bądź urządzenie jest skażone PCB wynosi 50 ppm.

W ostatnich latach na terenie Powiatu Pszczyńskiego, wg informacji uzyskanych z gmin powiatu, nie zostały wytworzone odpady zawierające PCB.

Istniejące systemy zbierania odpadów

Ze względu na wysoki stopień zagrożenia związany z kontaktem z PCB, zbieranie odpadów PCB oraz wycofanych z eksploatacji urządzeń zawierających PCB odbywa się przez specjalistyczne firmy. Obowiązująca obecnie ustawa o odpadach wraz z rozporządzeniami wykonawczymi w zakresie zasad postępowania z tym rodzajem odpadu, zakazuje ich odzysku, jednocześnie zalecając ich unieszkodliwianie poprzez spalanie w spalarniach odpadów, lub z wykorzystaniem innych procesów umożliwiających ich trwałą rozpad.

Sposoby gospodarowania odpadami. Wykaz instalacji

W województwie śląskim funkcjonuje jedna instalacja do unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB. Jest to instalacja do termicznego unieszkodliwiania odpadów w Dąbrowie Górniczej (SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.) o łącznej wydajności dla tego rodzaju odpadów na poziomie 13 tys. Mg/rok.

6.8.3. Tendencje zmian

Wzrastające zapotrzebowanie na zakup różnorodnych produktów od lat przyczynia się do stopniowego wzrostu jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów w przeliczeniu na mieszkańca - przewiduje się, że w kolejnych latach tendencja ta nie ulegnie zmianie. Pomimo tego, ogólna ilość odbieranych/zbieranych odpadów może zmaleć ze względu na sytuację demograficzną Powiatu (stopniowy spadek liczby ludności).

Z kolei usprawnianie wdrożonego nowego systemu gospodarowania odpadami przełoży się na wzrost ilości odpadów zbieranych w sposób selektywny, jednocześnie przyczyniając się do wzrostu poziomu odzysku i recyklingu odpadów (szczególnie opakowaniowych) oraz do redukcji ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Ponadto rozwój technologiczny instalacji do zagospodarowania odpadów umożliwi zwiększenie stopnia odzysku i unieszkodliwiania innego niż składowanie odpadów.

Analiza SWOT- gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
- duży odsetek mieszkańców gospodarujących odpadami zgodnie z przepisami, - dążenie gmin do osiągnięcia poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji - wzrost udziału odpadów, selektywnie zebranych w ogólnym strumieniu odpadów - kontrole nieruchomości pod względem prawidłowości wypełniania obowiązków wynikających z regulaminu utrzymania porządku i czystości,	- niewystarczający poziom selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych i niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, - wciąż powstające „dzikie wysypiska śmieci” - zwiększająca się ilość wytworzonych odpadów gospodarczych,

Oprócz dróg krajowych największe znaczenie komunikacyjne mają drogi wojewódzkie, które łączą ze sobą drogi krajowe oraz stanowią połączenie komunikacyjne pomiędzy wschodem a zachodem regionu:

- DW 928 (Mikołów-Kobiór),
- DW 931 (Bieruń Stary-Pszczyna),
- DW 933 (Chrzanów-Rzuchów),
- DW 935 (Pszczyna-Racibórz),
- DW 938 (Pawłowice-Cieszyn),
- DW 939 (Pszczyna-Strumień DK 81).

Drogi powiatowe, jako uzupełnienie sieci dróg nadrzędnych stanowią ważny element systemu komunikacji lokalnej, skupiając znaczną część ruchu. W 2014 roku sieć dróg publicznych powiatowych obejmowała łącznie 225,7 km tras, w tym 88,70% dróg ma charakter dróg twardych z ulepszoną nawierzchnią. Drogi o nawierzchni gruntowej stanowią zdecydowaną mniejszość i wynoszą 24,3 km, co odpowiada 10,77% wszystkich dróg powiatowych.

Przez powiat przebiegają główne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 1 - Katowice – Bielsko-Biała, od Kobióra do Goczałkowic-Zdroju,
- droga nr 935 – Pszczyna – Żory, od Pszczyny do Susza,
- droga nr 933 Jastrzębie – Oświęcim, od Góry do Pawłowic,
- droga krajowa nr 81 – Katowice – Wisła, przebiegająca przez gminę Pawłowice.

Drogami tymi przewożone są w sposób ciągły materiały niebezpieczne w postaci chloru, oleum – kwasu siarkowego, amoniaku, siarki, etyliny, siarkowodoru, czteroetylenu ołowiu, acetonu.

Szlakami tymi również prowadzony jest ciągły transport materiałów niebezpiecznych.

Infrastruktura kolejowa

Przez Powiat Pszczyński przebiega linia kolejowa nr 148 Pszczyna-Rybnik oraz magistralna linia kolejowa nr 139 Katowice-Zwardoń -Skalite, stanowiąca odcinek głównej, międzynarodowej linii E65 i CE 65 (dla transportu towarowego). Linia ta umożliwi połączenie z wybrzeżem bałtyckim oraz krajami europejskimi.

Obecna sieć połączeń kolejowych obejmująca obszar Powiatu Pszczyńskiego, która została ujęta w planie transportowym dla województwa śląskiego przedstawia się następująco:

- Katowice - Tychy – Kobiór - Pszczyna - Czechowice-Dziedzice - Bielsko-Biała – Żywiec,
- Zwardoń. Pszczyna - Skoczów - Ustroń Zdrój - Wisła Uzdrowisko - Wisła Głębcze.
- Pszczyna - Żory – Rybnik.

Komunikacja zbiorowa

Na terenie Powiatu Pszczyńskiego, zbiorowe przewozy regularne obsługiwane są przez kilkunastu przewoźników, w przeważającej większości busami należącymi do małych firm prywatnych.

Dużym problemem jest brak regularnych połączeń między wszystkimi gminami, zwłaszcza w weekendy, święta i wakacje, oraz brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej takiej, jak: przystanki autobusowe, centra przesiadkowe, parkingi, oraz duża ilość barier dla osób niepełnosprawnych.

8. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU

8.1. Struktura zarządzania środowiskiem

„Program ochrony środowiska.....” pełni rolę instrumentu koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji/organizacji, opartej o dobrowolne porozumienia na rzecz efektywnego wdrażania niniejszego Programu.

Tradycyjny podział instrumentów zarządzania środowiskiem wyróżnia instrumenty o charakterze:

- pomoc publiczna w postaci preferencyjnych pożyczek, kredytów, dotacji, odroczeń rozłożenia na raty itp.,
- opłaty produktowe i depozytowe,
- budżety samorządów i Państwa,
- środki własne przedsiębiorców i mieszkańców.

Do instrumentów społecznych podstawowych obowiązków organów w zakresie zapewnienia udziału społecznego należą:

- ogólnie dostępna informacja o planowanych przedsięwzięciach i możliwości udziału społeczeństwa w ich ocenie,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych odpowiednio wcześnie, w toku procedury decyzyjnej, gdy wszystkie warianty są jeszcze możliwe, a udział społeczeństwa może być skuteczny,
- należyte uwzględnienie konsultacji społecznych przy wydawaniu decyzji administracyjnych,
- edukacja ekologiczna,
- upowszechnianie informacji o środowisku.

8.2. Narzędzia i instrumenty reglamentujące możliwości korzystania ze środowiska

Wśród instrumentów zarządzania ochroną środowiska można wyróżnić instrumenty o charakterze:

- **prawnym** – wszystkie uwarunkowania prawne i ustalenia wynikające z przepisów szeroko pojętej ochrony środowiska, pozwolenia i decyzje administracyjne
- **finansowym** – zarządzanie projektami i inwestycjami związane jest z dostępnością i zaangażowaniem środków finansowych,
- **instrumenty prawno - administracyjne** –(wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska),
- **społecznym** – uwarunkowania związane mieszkańcami i ich akceptacją czy sprzeciwami dotyczącymi poszczególnych inwestycji w zakresie ochrony środowiska,
- **instrumenty o charakterze strukturalnym** - (systemy zintegrowanego zarządzania środowiskiem, monitoring środowiska, system statystyki, społeczna partycypacja, działania edukacyjne, narzędzia polityki technicznej i naukowej, konwencje, umowy i porozumienia międzynarodowe).

Wszystkie przedsięwzięcia zdefiniowane w ramach Programu prowadzą do poprawy stanu istniejącego w zakresie ochrony środowiska – różnice dotyczą w zasadzie jednostek wdrażających, charakteru przedsięwzięcia i oczywiście jego kosztów. W myśl, zatem ogólnej polityki krajowej i Unii Europejskiej, podmioty odpowiedzialne za ich realizację mogą ubiegać się o wsparcie ze środków zewnętrznych na preferencyjnych zasadach.

Preferencyjne źródła finansowania przedsięwzięć środowiskowych wynikają z szeregu programów (np. finansowanych środkami UE) bądź związane są z polityką instytucji/funduszy celowych.

Generalnie źródła te można podzielić na dwie grupy: środki krajowe i środki zagraniczne.

1) Krajowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Fundusze Ochrony Środowiska (wojewódzkie i narodowe) mają za zadanie wspieranie realizacji inwestycji ekologicznych, a także działań nie inwestycyjnych (edukacja ekologiczna, opracowania naukowo-badawcze i ekspertyzy dotyczące zagadnień związanych z ochroną środowiska).

- transfer wiedzy i innowacji,
- doradztwo,
- współpraca;

Priorytet 2. Zwiększanie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami:

- modernizacja gospodarstw rolnych,
- restrukturyzacja małych gospodarstw,
- premia dla młodych rolników;

Priorytet 3. Wspieranie organizacji łańcucha dostaw żywności, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, promowanie dobrostanu zwierząt i zarządzania ryzykiem w rolnictwie:

- systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych,
- przetwórstwo i marketing produktów rolnych,
- tworzenie grup i organizacji producentów,
- podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich – targowiska,
- przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich działań zapobiegawczych;

Priorytet 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem:

- działanie rolno-środowiskowo- klimatyczne,
- rolnictwo ekologiczne,
- płatności dla obszarów ONW*,
- scalanie gruntów;

Priorytet 5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym:

- zalesianie i tworzenie terenu zalesionego;

Priorytet 6. Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich:

- premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej,
- podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich,
- odbudowa i poprawa dziedzictwa kulturowego wsi, infrastruktura małej skali,
- Program LEADER

- 4) **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ 2014-2020)** to narodowy program mający na celu wspieranie gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska, powstrzymywanie lub dostosowanie się do zmian klimatu, komunikację oraz bezpieczeństwo energetyczne.

POIiŚ 2014-2020 jest przedłużeniem i kontynuacją najważniejszych kierunków inwestycji wyznaczonych w edycji wcześniejszej- POIiŚ 2007-2013. Odnoszą się one w szczególności do postępu technicznego państwa w priorytetowych sektorach gospodarki.

Program POIiŚ 2014-2020 skierowany jest do podmiotów publicznych (włączając w to jednostki samorządu terytorialnego) oraz do podmiotów prywatnych (szczególnie do dużych przedsiębiorstw).

Podstawowym źródłem finansowania POIiŚ 2014-2020 będzie Fundusz Spójności, którego głównym zadaniem jest wspieranie rozwoju europejskich sieci komunikacyjnych oraz ochrony

ochrony powietrza oraz zmniejszać emisję zanieczyszczeń, szczególnie pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ oraz emisji CO₂.

Program dzieli się na dwie części:

Pierwsza dotyczy współfinansowania opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych i jest skierowana do województw.

Druga część programu finansuje działania związane z likwidacją niskiej emisji wspierającą wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Beneficjentami są wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Poprawa efektywności energetycznej

Program poprawa efektywności energetycznej realizowany jest w ramach zadania Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach. Forma wsparcia to kredyt i dotacja do 100% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Dotacja wynosi: 10% kapitału kredytu bankowego wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia; 15% kapitału kredytu bankowego (w przypadku, gdy inwestycja została poprzedzona audytem energetycznym) oraz dodatkowo do 15% kapitału kredytu bankowego na pokrycie poniesionych kosztów wdrożenia systemu zarządzania energią. Innym zadaniem w ramach programu poprawa efektywności energetycznej jest REGION – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOSiGW. Beneficjentami są wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a następnie podmioty realizujące przedsięwzięcia na rzecz intensyfikacji regionalnych działań ochrony środowiska lub gospodarki wodnej. Forma finansowania to pożyczka do 100% kosztów wskazanych w koncepcji opisanej we wniosku o dofinansowanie.

Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii

W ramach programu wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii finansowane są następujące działania: BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii oraz Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii.

Program BOCIAN ma na celu ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ poprzez zwiększenie produkcji energii z instalacji, które wykorzystują odnawialne źródła energii. Z programu mogą skorzystać przedsiębiorcy. Forma finansowania działań w ramach programu to pożyczka w wysokości 2 – 40 mln zł.

Program PROSUMENT ma na celu promowanie nowych technologii OZE oraz postaw prosumenckich (podniesienie świadomości inwestorskiej i ekologicznej), a także rozwój rynku dostawców urządzeń i instalatorów oraz zwiększenie liczby miejsc pracy w tym sektorze. Program skierowany jest do osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, a także jednostek samorządu terytorialnego. Uzyskać można pożyczkę i dotację łącznie do 100% kosztów kwalifikowanych instalacji, z czego dotacja stanowi 40%.

W ramach programu **System zielonych inwestycji** (GIS – Green Investment Scheme) realizowany będzie program **SOWA** Energooszczędne oświetlenie uliczne, którego celem jest wspieranie realizacji przedsięwzięć poprawiających efektywność energetyczną systemów oświetlenia publicznego. W ramach programu możliwe będzie uzyskanie dotacja (do 45 % kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia) i pożyczki (do 55% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia). Wsparcie skierowane jest do jednostek samorządu terytorialnego.

Międzydziedzinowe

Finansowanie działań na rzecz poprawy jakości środowiska i efektywności energetycznej realizowane jest z programów międzydziedzinowych: Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Program został podzielony na dwie części:

jednocześnie członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, tj. Norwegii, Islandii i Liechtensteinu.

Polska przystępując do Unii Europejskiej, przystąpiła również do Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Na mocy Umowy o powiększeniu EOG z 14 października 2003 r. ustanowiona została pomoc finansowa dla krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, tworzących EOG.

W październiku 2004 roku Polski Rząd podpisując dwie umowy, upoważnił się do korzystania z innych, oprócz funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej: Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Darczyńcami są 3 kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

Obydwa programy obowiązują jednolite zasady i procedury oraz zależą od jednego systemu zarządzania i wdrażania w Polsce. Koordynację nad tymi Mechanizmami sprawuje Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Wprowadzanie tych programów na terytorium Polski ma miejsce na podstawie Regulacji ws. Wdrażania MF EOG i NMF, uwzględniając jednocześnie wytyczne, przygotowane przez państwa, darczyńców.

Program operacyjny PL04 „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014

Celem tego planu jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie zużycia energii. Programem tym objęte są projekty, w ramach Programu pn: „Zmniejszenie produkcji odpadów i emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody i ziemi” mające na celu modernizację lub odbudowę istniejących źródeł ciepła wraz z odnową procesu spalania lub korzystania z innych nośników energii

Dofinansowaniu nie podlegają projekty budowania nowych źródeł ciepła lub budowania/unowocześniania czy wymianie źródeł zastępczych czy awaryjnych a także projekty dotyczące współspalania węgla z biomasą. Pierwszeństwo natomiast mają projekty polegające na modernizacji źródeł ciepła o najwyższym wskaźniku obniżenia emisji dwutlenku węgla. Minimalna wartość ograniczenia emisji CO₂ wynosi 100 000 Mg/rok.

8.3. Działalność kontrolna powiatu

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska określa narzędzia prawne wykorzystywane dla realizacji zadań w dziedzinie ochrony środowiska, jak również nakłada na organy administracji samorządowej obowiązki w tym zakresie. Uprawnienie kontrolne organów ochrony środowiska określa art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z treścią tego artykułu do zadań starostów należy sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone naruszenia przepisów z zakresu ochrony środowiska, występuje starosta do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie działań, będących w jego kompetencji, przekazując dokumentację sprawy.

Jedną z form sprawowania przez starostów bieżącego nadzoru nad sposobem przestrzegania warunków zawartych w udzielonych przez ten organ pozwoleń na korzystanie ze środowiska jest systematyczna weryfikacja dotrzymywania standardów emisyjnych, poprzez analizę wyników pomiarów wielkości emisji wykonywanych przez prowadzących instalacje i użytkowników urządzeń, a następnie obowiązkowo przedkładanych m.in. staroście, zgodnie z regulacją zawartą w art. 149 ust. 1 POŚ.

- ochrona klimatu.

System zarządzania realizujący cele ekologiczne powinien opierać działania na następujących zasadach polityki środowiskowej:

- zasada prewencji (zapobiegania przyszłym problemom) i oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych,
- zasada likwidacji aktualnych problemów i zasada "zanieczyszczający płaci",
- zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi odpowiedzialność grup zadaniowych,
- zasada regionalizmu,
- zasada subsydiarności (pomocniczości),
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej,
- zasada uspołecznienia polityki ochrony środowiska,

Zarządzanie środowiskiem odbywa się poprzez zarządzanie nim na każdym szczeblu, lokalnym, regionalnym i krajowym. Instytucje działające w ramach administracji odpowiedzialnej za wykonywanie i egzekwowanie prawa, mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez racjonalne planowanie przestrzenne, kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska, porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

Zarządzanie środowiskiem na poziomie powiatu i gminy związane jest z potrzebą oddzielenia zarządzania Programem Ochrony Środowiska i wydzielenia go, jako odrębnego niezbędnego celu do realizacji.

Warunkiem prawidłowego wdrożenia programu jest stosowanie zasad:

- współdziałania,
- wzajemnej wymiany informacji,
- otwartości i przejrzystości w stosunku do współuczestniczących w realizacji program.

Dzięki partnerstwu i współdziałaniu jednostek zaangażowanych w Program zostaną pozyskane środki finansowe i osiągnięte zamierzone efekty.

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych przez poszczególne jednostki świadome własnej roli we wdrażaniu i odpowiedzialne za swoje uczestnictwo w Programie.

9. MONITORING POLITYKI ŚRODOWISKOWEJ

Monitoring polityki środowiskowej, obejmował będzie głównie:

- 1) Wdrażanie ustaleń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu będzie podlegało na regularnej ocenie w zakresie określenia stopnia wykonania przedsięwzięć, określenia stopnia realizacji przyjętych celów, oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, analizy przyczyn tych rozbieżności.
- 2) Rada Powiatu będzie oceniała stopień wdrożenia Programu i na bieżąco kontrolowała postępy w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego.
- 3) Ocenie podlegać będzie stopień realizacji celów ekologicznych określonych w przedmiotowym dokumencie dla okresu do 2024 roku. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", a dotyczących okresu, na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

**Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem
perspektywy do roku 2024**

Wskaźniki monitorowania jakości środowiska

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku	Źródło danych o wskaźniku wyjściowym
Powietrze atmosferyczne				
1.	Zmiana stężeń zanieczyszczeń pyłowych (pyłu PM10) na stanowiskach pomiarowych strefy śląskiej w stosunku do roku poprzedniego	%		Roczna ocena jakości powietrza
2.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok		GUS
3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok		GUS
4.	Zużycie energii elektrycznej w roku w sektorach: - przemysł, - gospodarstwa domowe, - transport, - rolnictwo	GWh		GUS
5.	Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie	-		GUS
Zasoby wodne				
6.	% JCWP o wykazanim co najmniej dobrym stanie wód	%		WIOŚ (w ramach PMŚ)
7.	% punktów pomiarowych wód podziemnych, dla których wykazano dobry stan chemiczny wód	%		WIOŚ (w ramach PMŚ)
8.	Stosunek objętości ścieków wymagających oczyszczenia, ale odprowadzonych do środowiska jako nieoczyszczone do objętości odprowadzonych ścieków wymagających oczyszczenia ogółem	%		GUS
9.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%		GUS
10.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem miogenów	%		GUS
11.	Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca	m ³ /rok		GUS
Gospodarka odpadami				
12.	Masa odebranych odpadów komunalnych - ogółem	[tys. Mg]		WSO
13.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	[tys. Mg]		GUS
14.	Masa odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne	[tys. Mg]		Sprawozdania gmin z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi
Ochrona przyrody				
15.	Liczba i powierzchnia obszarów chronionych	szt., ha		RDOŚ i GDOŚ
16.	Powierzchnia lasów	ha		GUS
17.	Powierzchnia terenów zielonych	ha		GUS
Zasoby surowców naturalnych				
18.	Udokumentowane zasoby bilansowe ważniejszych surowców występujących na	m ²		Bilans Zasobów Krajowych

Harmonogram realizacyjny przedsięwzięć Programu Ochrony Środowiska zakłada realizację działań Powiatu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz planowanymi przez jednostkę inwestycjami.

Wyznaczone cele i działania (wymienione w tabeli harmonogramu), jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie Powiatu Pszczyńskiego, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych zadań ekologicznych na przestrzeni kilkunastu lat. Zadania zostały wyznaczone na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie, przewidywanych kierunków rozwoju oraz informacji w zakresie planowanych inwestycji (w dziedzinie ochrony środowiska).

Cele i działania określono jako obowiązujące w czasie krótkoterminowego i długoterminowego harmonogramu Programu Ochrony Środowiska (od roku 2017 do roku 2020, wraz z perspektywą do roku 2024).

W ramach wyznaczonego harmonogramu realizacyjnego, wyodrębniono uznane, za zadania własne Powiatu i zadania koordynowane (wspólne z Gminami i innymi jednostkami oraz innymi podmiotami zajmującymi się działaniami proekologicznymi oraz infrastrukturą zapewniającą ochronę środowiska).

Zadania własne Powiatu to przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji Powiatu.

Natomiast zadania koordynowane to pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie Powiatu, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim, bądź centralnym.

Należy zaznaczyć, że szeroko pojęta ochrona środowiska oraz działania prowadzące do zrównoważonego rozwoju, nie są tylko zadaniami realizowanymi na poziomie lokalnym, przez samorząd powiatowy, czy też gminny.

Działania Powiatu są ukierunkowane poprzez działania prowadzone na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz regionalnym przez takie jednostki i instytucje, jak: Ministerstwo Środowiska, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Marszałka, Wojewodę i Sejmik Województwa Śląskiego, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych (Nadleśnictwa, Leśnictwa), Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodki Edukacji Ekologicznej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwową Straż Pożarną, Inspekcję Transportu Drogowego, zarządców dróg wszystkich kategorii, organy nadzoru budowlanego, inspekcję sanitarną, zarządzających składowiskami odpadów oraz innymi instalacjami, podmioty gospodarcze, czy też właściciele gruntów.

Proces zarządzania środowiskiem w postaci planowania konkretnych inwestycji spoczywa niewątpliwie głównie na władzach samorządowych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych, a także współpracę z pozostałymi partnerami, zarządzanie środowiskiem Powiatu Pszczyńskiego, przy pomocy Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu monitoringu.

Władze Powiatu pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest funkcja regulacyjna, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały, pozwolenia oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych. Władze pełnią również funkcje wykonawcze i kontrolne.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Zadania programu ochrony środowiska		Lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska					Termin realizacji Podmiot odpowiedzialny
		2017	2018	2019	2020	2021-2024	
Grupa zadań	Zadanie	Koszty realizacji w poszczególnych latach [zł]; źródła finansowania			Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny	
	w zakresie uzyskiwania dofinansowania do budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej oraz obiektów oczyszczania ścieków	środki własne Gmin			ciągłe	zarządzający siecią kanalizacyjną i oczyszczalniami ścieków	
	Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz nadzór nad ich likwidacją na obszarach objętych siecią kanalizacyjną.	koszty administracyjne Gminy			zadanie ciągłe	Gminy	
Właściwa pielęgnacja zieleni oraz zachowanie cennych przyrodniczo terenów	Utrzymanie zieleni na terenach zarządzanych przez Powiat, w tym na drogach powiatowych	25 000/rok środki własne Powiatu, środki zewnętrzne			zadanie ciągłe	Powiat	
	Utrzymanie zieleni o charakterze publicznym na terenie jednostek, w tym pielęgnacja założeń parkowych i rewitalizacja parków i zabytkowych założeń urbanistyczno – architektonicznych	brak danych kosztowych środki własne Gmin oraz jednostek zarządzających, środki zewnętrzne			zadanie ciągłe	Gminy, władający terenami zieleni pełniącymi funkcje publiczne	
	Współpraca z Nadleśnictwami w ramach realizacji obowiązków ochrony lasów nie będących w zasobach Skarbu Państwa.	bieżące koszty administracyjne środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat, Nadleśnictwa	
	Zagospodarowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym do celów rekreacji: wyposażenie w infrastrukturę rekreacyjną oraz sanitarną.	brak danych kosztowych środki własne jednostek realizujących, środki zewnętrzne			zadanie ciągłe	Powiat, Gminy, ośrodki sportu i rekreacji, związki gmin, LGD, Nadleśnictwa	

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Zadania programu ochrony środowiska		Lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska					Termin realizacji Podmiot odpowiedzialny
		2017	2018	2019	2020	2021-2024	
Grupa zadań	Zadanie	Koszty realizacji w poszczególnych latach [zł]; źródła finansowania			Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny	
	wydawanych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód, odprowadzanie ścieków i wód opadowych i roztopowych, wykonanie urządzeń wodnych.	środki własne Powiatu,			ciągłe		
Poprawa jakości powietrza, zmniejszenie emisji pyłów i gazów do atmosfery	Termomodernizacja budynków będących w zarządzie Powiatu (wymiana ogrzewania, modernizacja kotłowni, ocieplenie budynków).	500000/rok środki własne Powiatu, dofinansowania zewnętrzne			2016-2020	Powiat	
	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych na terenie Powiatu (kolektory słoneczne, pompy ciepła, geotermia, biomasa).	Brak danych kosztowych Powiat, Gminy, środki zewnętrzne			zadanie ciągłe	Powiat, Gminy, inwestorzy	
	Budowa dróg rowerowych, które poprowadzą do centrum przesiadkowego w kierunku każdej z gmin powiatu pszczyńskiego	Powiat Pszczyński, Gminy			2014-2020	Powiat Pszczyński, Gminy	
Zachowanie standardów dopuszczalności hałasu w środowisku	Modernizacja i budowa dróg (budowa obwodnic, optymalizacja przebiegu tras komunikacyjnych oraz optymalizacja płynności ruchu, tworzenie zabezpieczeń akustycznych).	zgodnie z założeniami poszczególnych zarządców dróg					
	Wydawanie prowadzącym instalacje, decyzji ustalających dopuszczalny poziom hałasu w środowisku	koszty administracyjne środki własne Powiatu,			Zadanie ciągłe	Powiat, WIOŚ	
	Prowadzenie edukacji	2000/rok			zadanie	Powiat	

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Zadania programu ochrony środowiska		Lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska					Termin realizacji Podmiot odpowiedzialny
		2017	2018	2019	2020	2021-2024	
Grupa zadań	Zadanie	Koszty realizacji w poszczególnych latach [zł]; źródła finansowania			Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny	
	Prowadzenie działań energooszczędnych realizowanych w budynkach znajdujących się na terenie Powiatu Pszczyńskiego	50000/rok środki własne Powiatu, środki pomocowe			2016 - 2024	Powiat	
	Wymiana oświetlenia na energooszczędne w budynkach i wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz na terenach jednostek.	brak danych kosztowych środki własne jednostek realizujących, środki zewnętrzne			zadanie ciągłe	Gminy, Powiat, inni zarządcy budynków i sieci	
	Monitorowanie zapisów i realizacji wydawanych koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalni.	koszty administracyjne środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat	
	Monitorowanie zapisów wydawanych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód oraz odprowadzanie ścieków.	koszty administracyjne środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat	
	Monitorowanie zapisów wydawanych pozwoleń na emisję gazów i pyłów do powietrza.	koszty administracyjne środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat	
	Uchwalenie regulaminu dofinansowania przez gminy powiatu pszczyńskiego usuwania wyrobów zawierających azbest	bez kosztów			działania ciągłe	Starostwo Pszczyńskie	
Program Likwidacji Azbestu dla Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014 - 2032	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu - koszt całkowity współpracy z gminami	6000/rok Budżet Powiatu, środki zewnętrzne			2016 - 2032	Powiat, gminy, zarządcy obiektów budowlanych	
	Coroczna realizacja systemu dofinansowania usuwania azbestu skierowanego do osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych	Brak danych kosztowych Budżety gmin, fundusze ochrony środowiska, fundusze UE, środki własne			działania ciągłe	Gminy	

**Program ochrony środowiska dla Powiatu Pszczyńskiego do roku 2020, z uwzględnieniem
perspektywy do roku 2024**

Zadania programu ochrony środowiska		Lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska					Termin realizacji Podmiot odpowiedzialny
		2017	2018	2019	2020	2021- 2024	
Grupa zadań	Zadanie	Koszty realizacji w poszczególnych latach [zł]; źródła finansowania			Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny	
Wdrażanie idei zrównoważonego rozwoju i edukacja ekologiczna wszystkich grup społecznych	Realizacja szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe dla pracowników Starostwa Powiatowego, mieszkańców (w zakresie: odnawialnej energii, pielęgnacji lasów, zachowania ładu i czystości w najbliższym swoim otoczeniu oraz selektywna zbiórka odpadów).	10000/rok środki własne Gmin, Powiatu, środki zewnętrzne, WFOŚiGW			zadanie ciągłe	Powiat, Nadleśnictwa, Gminy,	
	Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez konkursy, festyny, pikniki o tematyce ekologicznej. Wydawanie materiałów informacyjnych i szkoleniowych.	20000/rok środki własne Gmin, Powiatu, środki zewnętrzne, WFOŚiGW			zadanie ciągłe	Gminy, Powiat, Nadleśnictwa, Szkoły, Związki i Stowarzyszenia	
	Informowanie mieszkańców o prowadzonych postępowaniach, wydawanych decyzjach, prowadzonych inwestycjach, opracowywanych planach i programach oraz jakości środowiska na terenie Powiatu (BIP, tablica ogłoszeń, lokalna prasa, Rejestr informacji o środowisku itd.).	Koszty administracyjne środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat	
	Opracowywania Raportów z realizacji programu ochrony środowiska, aktualizacja Programu ochrony środowiska i Strategii rozwoju na kolejny okres programowania.	5000/rok środki własne Powiatu,			zadanie ciągłe	Powiat	
	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie: -problematyki spalania odpadów komunalnych w	10000/rok środki własne Powiatu, środki zewnętrzne, WFOŚiGW			zadanie ciągłe	Powiat, Gminy, organizacje ekologiczne	

- 16) www.psh.gov.pl.
- 17) <http://mjwp.gios.gov.pl/>.
- 18) www.mapy.isok.gov.pl.
- 19) Portal internetowy Regionalnego Dyrektora Środowiska
- 20) Portal internetowy Starostwa Powiatowego w Pszczynie

PRZEWODNICZĄCA
Rady Powiatu Pszczyńskiego

Barbara Bardoła